

Space for Available
for Advertising
WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM
preetnamausa@gmail.com

ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਮੁਰਾ ਸੱਚ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ
ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 249, ਮਿਤੀ: 19 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਵੈਬਸਾਈਟ: www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੁੱਟ 2 ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਫਿਲਮੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 12 ਅਰਬ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸੋਨਾ ਤੇ ਨਕਦੀ ਲੁੱਟੀ

17 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਗੋ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 2 ਕਰੋੜ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਮੁੱਲ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਸੋਨਾ ਜਿਸਦਾ ਵਜ਼ਨ ਚਾਰ ਕੁਇੰਟਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਰੀਬ 25 ਲੱਖ ਦੀ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਰੰਸੀ ਕੈਨੇਡਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇੱਕ ਕਾਰਗੋ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੀਅਰਸਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਲੁੱਟ ਲਏ ਗਏ। ਇਸ ਲੁੱਟ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ 12 ਅਰਬ 15 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸੀਬੀਸੀ ਕੈਨੇਡਾ ਮੁਤਾਬਕ ਪੀਲ ਰੀਜਨਲ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੁਰਾਈਅੱਪਾ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਕਹਾਣੀ ਜਿੰਨੀ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਨੈਟਫਲਿਕਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਲੜੀਵਾਰ ਫਿਲਮੀ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਜਾਂਚ ਕਰਤਾ ਡਿਟੈਕਟਿਵ ਸਾਰਜੈਂਟ ਮਾਈਕ ਮੈਵਿਟੀ ਨੇ ਇਸ

ਦਲੇਰਾਨਾ ਲੁੱਟ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੁੱਟ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਲੁੱਟ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੋ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੁਰਾਈਅੱਪਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ਰਾਬ, ਤੰਬਾਕੂ, ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਅਤੇ ਧਮਾਕੇਬੱਖ ਸਮੱਗਰੀ (ਏਟੀਐੱਫ) ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਸਾਂਝੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਅਤੇ 19 ਇਲਜ਼ਾਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਜੋ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਫੜੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਲੁੱਟ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਉਂਤਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਕਿੱਥੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਸੀਬੀਸੀ ਨੇ ਮੈਵਿਟੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਪਛਾਣ 25 ਸਾਲਾ ਡਰਾਈਵਰ ਕਿੰਗ-ਮੈਕਲੀਨ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਗ-ਮੈਕਲੀਨ ਫਿਲਹਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸਲਵੇਨੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਨਾਕੇ ਤੋਂ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਭਾੜੇ ਦੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ 65 ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨੂੰ ਮੋਡੀਫਾਈ ਕਰਕੇ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੈਚਾਲਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦਕਿ ਪੰਜ

ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੋ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕੌਣ ਸਨ ?

ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਾਸੀ ਪਰਮਪਾਲ ਸਿੱਧੂ (54), ਜੋ ਕਿ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 5000 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਲੁੱਟ ਅਤੇ ਇੰਡਿਕਟੇਬਲ ਅਪਰਾਧ (ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ) ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੇ ਹੀ ਸਿਮਰ ਪ੍ਰੀਤ ਪਨੇਸਰ (31) ਲਈ ਦੇਸ ਵਿਆਪੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਰੰਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਟੈਕਟਿਵ ਸਾਰਜੈਂਟ ਮਾਈਕ ਮੈਵਿਟੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਨੇਸਰ ਉਸ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ, (ਜਿੱਥੋਂ ਚੋਰੀ ਹੋਈ)। ਉਸੇ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀ ਥਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਫੇਰੀ ਲਵਾਈ ਸੀ। ਸੀਬੀਸੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਪਨੇਸਰ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਡਿਟੈਕਟਿਵ ਸਾਰਜੈਂਟ ਮਾਈਕ ਮੈਵਿਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਨੇ ਅੱਜ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਨੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਪੀਟਰ ਫਿਟਜ਼ਪੈਟਰਿਕ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਲੁੱਟ ਸਮੇਂ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗੋ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਨ।

ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਪਛਾਣ ਸੰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਵਿਟੀ ਅਤੇ ਏਟੀਐੱਫ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੰਦੂਕਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਵਿਟੀ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਲੁੱਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਜਣੇ ਅਸਲੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਰਮਲਿੰਗਮ ਉੱਪਰ ਇੰਕਟੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇੱਕ ਗਰੈਂਡ ਜਿਊਰੀ ਨੇ ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਸਾਜਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿੰਗ-ਮੈਕਲੀਨ ਦੀ ਓਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ 5000 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਰੰਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਵਿਟੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੁੱਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਨੇ 37 ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 4,30,000 ਨਗਦੀ, ਛੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸੋਨੇ ਦੇ ਬਰੇਸਲੈਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 89,000 ਡਾਲਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪਿਘਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਂਡੇ, ਸਾਂਚੇ ਅਤੇ ਮੋਲਡ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੈਵਿਟੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨਾ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੋਰ ਕੌਣ-ਕੌਣ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ?

ਓਕਵਿਲ ਓਟਾਰੀਓ ਤੋਂ 40 ਸਾਲਾ ਅਮਿਤ ਜਲੋਟਾ ਉੱਪਰ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਜ਼ਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ, 5000 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ। ਜੌਰਜ ਟਾਉਨ, ਓਟਾਰੀਓ ਤੋਂ 43 ਸਾਲਾ ਅਹਿਮਦ ਚੌਧਰੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਜਰਮਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ 37 ਸਾਲਾ ਅਲੀ ਰਜ਼ਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਅਪਰਾਧ ਰਾਹੀਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਰੈਂਪਟਨ ਤੋਂ 36 ਸਾਲਾ ਅਰਚਿਤ ਗਰੋਵਰ, ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਦੇ 32 ਸਾਲਾ ਅਰਲਸਨ ਚੌਧਰੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਦੇਸ ਵਿਆਪੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਰੰਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ 5000 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨ, ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼, ਅਸਲੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਰਗੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ। ਸੀਬੀਸੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਓਟਾਰੀਓ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਥਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤਹਿਤ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਲੁੱਟ ਕਿਵੇਂ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹੀ ਗਈ

ਸੀਬੀਸੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ (17 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਨੂੰ) ਬਰਿਕਸ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਮ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਨਗਦੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਇੱਕ ਕਾਰਗੋ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 2 ਕਰੋੜ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਮੁੱਲ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਸੋਨਾ ਜਿਸਦਾ ਵਜ਼ਨ ਚਾਰ ਕੁਇੰਟਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਰੀਬ 25 ਲੱਖ ਦੀ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਰੰਸੀ ਇੱਕ ਕਾਰਗੋ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੀਅਰਸਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਕਾਰਗੋ ਕੰਪਾਊਂਡ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਬਰਿਕਸ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਚੋਰੀ ਵਿੱਚ ਲੁੱਟੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਲਈ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਉੱਪਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਏ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੁਤਾਹੀ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੀਬੀਸੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਨੇ ਦਾਖਲੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਹੀ ਏਅਰਵੇ ਬਿਲ ਦਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜ ਟਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ

ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਡਲਿਵਰੀ ਟਰੱਕ ਲੈ ਕੇ ਕੰਪਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਏਅਰਵੇ ਬਿਲ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੈਰੀਅਰ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਖੋਪ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਸਮੇਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਾਰਾ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਨਗਦੀ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਲੱਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਟਰੱਕ ਲੈ ਕੇ ਕੰਪਾਊਂਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਬਿਲ ਨਕਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਈ ਸੀ-ਫੂਡ ਦੀ ਡਲਿਵਰੀ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਬਿਲ ਦੀ ਨਕਲ ਸੀ। ਮਾਈਕ ਮੈਵਿਟੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨਕਲ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਵੀਡੀਓ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਰਸਤੇ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਿਲਟਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਓਝਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ

ਰਿੱਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਨਿਉਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸਥਾਪਤ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਰਹੇ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸੋਲਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਸਰਧਾਲੂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਮਰਚੰਟ ਵਿਉਪਾਰੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਉਪਾਰ ਇੰਡੀਆ ਤੇ ਮਿਡਲ ਈਸਟ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਲਾਧੋ ਰੇ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਜੀ ਕਿੱਤੇ ਵੱਡੇ ਸਿੱਖ ਸਰਧਾਲੂ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਕੀਤੀ। ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਿੱਪੀ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਖਾਲਸਾ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਾਹਰ ਭਾਂਡ ਭਾਂਡ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਇਸ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਸਪੈਸਲ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿਟੀ ਮੇਅਰ ਐਰਕ ਐਡਮ ਜੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਿਉਮਨ ਰਾਈਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਸੁਭਾਨਪੁਰ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚਮੇਅਰ ਐਰਕ ਐਡਮ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਮਰੀਕਨ ਨੌਜਵਾਨ ਲੀਡਰ ਜਪਨੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮੋਹਰਬਲੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੌਕੇ ਤੇ ਬੀ ਜੇ ਸਟੂਡੀਉ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਅਪਨੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿੱਚ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨਪੁਰ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮਤਪੁਰ

, ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਹਰਿਆਣਾ, ਮਾਸਟਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਹਿਮਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟਾਹਲੀ, ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨਪੁਰ, ਸਕੱਤਰ ਜਸਵੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਣਾ, ਗਰੀਬ ਸਿੰਘ ਕਾਲੀ, ਹੋਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਤੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕੀਰਤਨ ਜਥੇ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 249

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

19 APRIL TO 25 APRIL, 2024

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਿੱਕਸਵਿਲ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ

ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਹੁੰਮਾ - ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਲਗਵਾਈ ਹਾਜਰੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ (ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ) - ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਭਾਰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੇਸਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੜੇ ਚਾਅ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਇਹ ਦਿਨ ਬਹੁੱਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਹਿੱਕਸਵਿਲ ਲੌਗ-ਆਈਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਿੱਕਸਵਿਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖਾਲਸਾ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧਿਤ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ। ਤਿੰਨ ਦਿਨ

ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਏ ਗਏ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਅਪ੍ਰੈਲ ੧੯ ਨੂੰ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਐਤਵਾਰ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁੱਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸਜੇ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥਿਆਂ ਅਤੇ ਕਥਾ ਵਾਚਕਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ

ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਵਾਨ ਸਜੇ। ਇਸ ਸੱਕੇ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਗਿਆਨੀ ਗੁਲਸ਼ਨ ਜੀ ਯੂਕੇ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਕਥਾ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਈ। ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥੇ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ (ਲਾਲਾ), ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰੀ, ਭਾਈ ਅਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜੱਥਾ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਰਾਗੀ ਜੱਥਾ ਭਾਈ। ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਮਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਡਾਕਟਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਿਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਖੁੱਲੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿੱਚ ਲੰਗਰ

ਦੇ ਸਟਾਲ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਜਿੱਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤਰਾਂ ਦੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਿਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਰਾਤ ਦੇ 12 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। 12 ਵਜੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪਾਲਕੀ ਉੱਪਰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਅਲੌਕਿਕ ਨਜ਼ਾਰਾ ਮਨ ਨੂੰ ਮੋਹਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਆਈਆ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਵਰੇਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਐਤਵਾਰ ਅਪ੍ਰੈਲ 13 ਨੂੰ ਆਖੰਡ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Khara Sach

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 249

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

19 APRIL TO 25 APRIL, 2024

ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਯਾਦ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਿਕਵਿਲ ਪਾਠ ਕਰਵਾਏ ਗਏ

ਗੁਰਪੁਰਖੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਜੀ
20 ਅਗਸਤ 1984 ਤੋਂ 27 ਫਰਵਰੀ 2024

ਨਿਉਯਾਰਕ :- ਬੀਤੀ 11 ਅਤੇ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸ੍ਰ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਇਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਹਨੀ) ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਿਕਵਿਲ ਵਿਖੇ ਪਾਠ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੀਬੀ ਕੌਲਾਂ ਜੀ ਭਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਲਾਲਾ ਵੀਰ ਜੀ) ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰ ਕੇ ਸੰਗਤਾ ਨੂੰ ਨਿਗਲ

ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਹਨੀ) ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੀਰਤਨ ਵਾਜੋਂ ਜੋ ਵੱਲੋਂ ਹਸਪਤਾਲ, ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਤਕਾਰ ਸੰਗਤ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਸਰਾਵਾਂ, ਸਕੂਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਮਾਇਆ ਪੰਨ ਪੰਨ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਬੀ ਕੌਲਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਪੋਹਵਿੰਡ ਸਾਹਿਬ, ਜੀ ਭਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਟਰੱਸਟ ਜੋ ਕਿ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਭਾਰਤ) ਵਿਚ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਸਥਾਨ, ਤਪ ਅਸਥਾਨ, ਬੀਬੀ ਵੀਰੋ ਜੀ ਉਸਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਦਾ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਟਾਹਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਾਂ ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਸਥਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਨਿਉਯਾਰਕ, ਵਰਜੀਨੀਆ, ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ 6000 ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਖੇ ਵੀ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਵਿਧਵਾ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਰਾਸ਼ਨ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਢਾਈ ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਜਾਣੇ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਅੱਜ ਬੇਬੇ ਮੈਂ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਇਹ ਹਨ ਉਸ ਮਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਜਿਸ ਦੀ ਢਾਈ ਸਾਲ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਢਾਈ ਸਾਲ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਫ਼ਨਾ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੀਲਮ ਨੇ ਪੀੜਤ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਕੌਰ ਨੂੰ 28 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਸਲੇਮ ਟਾਬਰੀ ਇਲਾਕੇ @ਚ ਇੱਕ ਟੁਏ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਫ਼ਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 28 ਨਵੰਬਰ, 2021 ਨੂੰ ਢਾਈ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਨੀਲਮ ਨੇ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਰੰਜਿਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਦਿਲਰੋਜ਼ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨੀਲਮ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਸੀ ਪਰ ਨੀਲਮ ਨੇ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਆਮ ਵਰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਖੰਗਾਲੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਨੀਲਮ ਬੱਚੀ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਕੂਟਰ ਬਿਠਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ਲੈ ਕੇ ਗਈ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਮੁਤਾਬਕ ਨੀਲਮ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣਾ ਜੁਰਮ

ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੋਏ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਲੰਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦਾ ਅਦਾਲਤੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਰਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੀਲਮ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਹਨ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਦਾਦਾ, ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਦਿਲਰੋਜ਼ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਬੂਲਿਆ

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿਲਰੋਜ਼ ਦੇ ਦਾਦਾ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸਾਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ। ਦਿਲਰੋਜ਼ ਕੌਰ ਦੀ ਮਾਂ ਕਿਰਨ ਕੌਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੀ ਧੀ ਜਿਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਤਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਵੇਗਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਮੁਤਾਬਕ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਕੌਰ ਦੇ ਦਾਦਾ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਮੇਰੀ ਪੋਤੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੀ ਉੱਥੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਈ ਤਾਂ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ, ਮੇਰੀ ਨੂੰਹ ਕਿਰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਬੱਚੀ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਨੀਲਮ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿੱਜੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਕਿਰਨ ਕੌਰ ਨੂੰ ਨੀਲਮ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨੀਲਮ ਦਾ ਚਾਲ ਚਲਣ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ @ਚ ਗਵਾਹ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੀਲਮ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦਿਲਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਟੋਏ @ਚ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨੀਲਮ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2024 : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਡੇਰੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਸਰ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਿੰਨੇ ਡੇਰੇ ਹਨ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਡੇਰੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਨਾਥਾਂ, ਸਿੱਖ ਤੇ ਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੀ ਨਵੇਂ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦਾਸੀ, ਨਿਰਮਲੇ, ਨਿਰੰਕਾਰੀ, ਨਾਮਧਾਰੀ ਆਦਿ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਡੇਰੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 12 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਛੋਟਾ-ਮੋਟਾ ਡੇਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਜਾਣਕਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੱਡੇ ਡੇਰੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ, ਹਿੰਦੂ, ਸੂਫੀ ਅਤੇ ਇਸਾਈ ਪਾਦਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਡੇਰੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੀ ਡੇਰੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਫਾਰ ਡੈਵਲੋਪਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 117 ਸੀਟਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਡੇਰੇ 56 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਮਝੀਏ ਤਾਂ ਇਹ 6 ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋੜ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ 23 ਫਰਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਵਾਰਾਣਸੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆ ਕਿਹਾ, ਵਾਰਾਣਸੀ ਮਿੰਨੀ-ਪੰਜਾਬ ਬਣ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 5 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਡੇਰਾ 'ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ ਸਤਸੰਗ ਬਿਆਸ' ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਕੇ ਉੱਥੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਿਆ। ਸਾਲ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਈ ਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਂਦ ਕੱਟ ਰਹੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਜਨਵਰੀ 2024 ਤੱਕ 9 ਵਾਰ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਂਦ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਿਚਲਾ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਿਰਸਾ, ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ ਸਤਿਸੰਗ ਬਿਆਸ, ਡੇਰਾ ਨੂਰਮਹਿਲ, ਡੇਰਾ ਨਿਰੰਕਾਰੀ, ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਨਾਮਧਾਰੀ (ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ) ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਈ ਸਿੱਖ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਲੇ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ

ਸੰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਚੋਣਾਂ 1 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ 'ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ' ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੁਆਬਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਲੰਧਰ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਡੇਰੇ

ਡੇਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਉਪਰ ਵਸੋਥਾ (Camp) ਬਣਾ ਲੈਣਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਇਕੱਠ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਡੇਰੇਦਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਉਭਾਰ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਨਾਨਕਪੰਥੀ, ਸੇਵਾਪੰਥੀ, ਉਦਾਸੀਏ ਆਦਿ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਡੇਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਤਿੱਖੇ ਮਤਭੇਦ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। 1978 ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ, 2001 ਵਿੱਚ ਭਨਿਆਰਾਂ ਵਾਲੇ ਨਾਲ, 2002 ਵਿੱਚ ਡੇਰਾ ਨੂਰਮਹਿਲ ਨਾਲ, ਸਾਲ 2008-2009 ਵਿੱਚ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਡਾ. ਪ੍ਰਮੋਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਰਥ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਡੇਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਰੂਪ ਬਦਲਿਆ ਹੈ। ਡੇਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ। @ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 6-7 ਡੇਰੇ ਨੇ, ਜੋ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਨੇ। ਜਦੋਂ ਡੇਰੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸੱਤਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸੇਦਾਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ, ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲੱਗ ਪਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਡਕਟ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਡੇਰੇ ਸਰਗਰਮ ਹਨ:

ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਿਰਸਾ (ਹਰਿਆਣਾ)

ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸੂਬੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿਰਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਡੇਰੇ ਦਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਂਦ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2017 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ 38 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਡੇਰੇ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਥਿਤ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲਵਾ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ

ਸੰਗਰੂਰ, ਮਾਨਸਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਗੈਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਹੋਈਆਂ ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੇਰੇ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਜਾਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਡੇਰੇ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿੰਗ ਹੁਣ ਤੱਕ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ (ਸਮਰਥਕ) ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣਗੇ। ਡੇਰੇ ਦਾ ਨਾਮ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਕਸਰ ਡੇਰੇ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਡੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2002 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ। ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਵੀ ਡੇਰੇ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਰ ਗਈ ਸੀ।

ਤੋਂ ਇਸ ਡੇਰੇ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਸਮਰਥਕ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਿਵੇਂ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਅਹਿਮਤੀਅਤ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂਰਾਮ ਮੂਰੋਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੰਗੂਰਾਮ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਗੁਜਿਆਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮਹਿਲਪੁਰ ਕਸਬੇ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ 1909 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਪੜ੍ਹਨ ਗਏ ਸੀ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਡੇਰੇ ਉਪਰ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵੱਧ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਡੇਰਾ ਨਿਰੰਕਾਰੀ

ਸੰਤ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮਿਸ਼ਨ ਪਿਛਲੇ 90 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮਿਸ਼ਨ ਏਕਤਾ, ਪਿਆਰ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਦਇਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਖੀ ਸੁਦੀਕਸ਼ਾ ਹਨ। ਇਸ ਡੇਰੇ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਨ। ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਵਾਦ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1978 ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ 16 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 13 ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਸਨ। ਇਹ ਟਕਰਾਅ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਬਗਾਵਤ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ 1980 ਅਤੇ 90 ਦੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਅੰਦਰਪਾਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ?

ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਭੇਦਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਰਥਕ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਤਬਕੇ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਡੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਜਨ ਕਰਨ, ਸ਼ਰਾਬ ਛੱਡਣ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਡੇਰਿਆਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਡੇਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਵਾਂਗ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਰਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਤਕਰੇ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਡੇਰਿਆਂ ਵੱਲ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ। ਨਰਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਦਲਿਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡੇਰੇ ਬਣਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਡੇਰਾ ਸਿਰਫ ਧਰਮ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਰਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਡੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੇ

ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਡੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਸ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਕੁਰਾਹੇ ਪਏ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉਪਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 32 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦਲਿਤ ਵਸੋਂ ਹੇ ਅਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੁਆਬੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਲਿਤ ਲੇਖਕ ਬਲਬੀਰ ਮਾਧੋਪੁਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਾਰੇ ਡੇਰੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਡੇਰੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ 'ਛਾਂਗਿਆ ਰੁੱਖ' ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ 1920 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਗੁਜਿਆਪੁਰ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਕਈ ਡੇਰੇ ਬਣੇ। ਇਹਨਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਆਪਣੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਦਾਨ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ

ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੁਆਬਾ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਸਰ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਗੁਜਿਆਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਾਰਾਣਸੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਡੇਰਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪੈਂਠ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਰਵੀਦਾਸੀਆਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਡੇਰਾ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ 13 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਬਾਹਰਵਾਰ ਪਠਾਨਕੋਟ ਰੋਡ 'ਤੇ, ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਰਵੀਦਾਸੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ

ਨੂਰ ਮਹਿਲ ਡੇਰਾ- ਦਿਵਿਆ ਜਯੋਤੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਸੰਸਥਾਨ

ਦਿਵਿਆ ਜਯੋਤੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਲੀਨਿਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨੇ ਐਲਾਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾ ਦੀ ਦੇਹ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਭਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਨਵਰੀ 2014 ਵਿੱਚ ਕਲੀਨਿਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਡੇਰਾ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 34 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਨੂਰਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਡੇਰਾ ਆਪਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਡੇਰੇ ਉਪਰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੈ ਰਾਮ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਡੇਰੇ ਦਾ ਅਸਰ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਡੇਰੇ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ?

ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਨੇ ਸਾਲ 2002 ਅਤੇ 2007 ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਆਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 249

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

19 APRIL TO 25 APRIL, 2024

ੴ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਟਰਾਈ ਸਟੇਟ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਥਾਨ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ

95-30-118 ਸਟ੍ਰੀਟ ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ, ਨਿਊਯਾਰਕ 11419 ਵੱਲੋਂ

36ਵੀਂ ਸਿੱਖ ਡੇਅ ਪਰੇਡ

ਮਿਤੀ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਦਿਨ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12:00 ਵਜੇ ਆਰੰਭ ਹੋਵੇਗੀ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਮੂਹ ਟਰਾਈ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ, ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਜਾਈ ਜਾ ਰਹੀ।।

ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵੀਰ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕੇਸਰੀ ਦਸਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਕੇਸਰੀ ਦੁੱਪਟੇ ਸਜਾ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਪਰੇਡ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰੇਡ ਦੇ ਰੂਟ ਵਿਚ ਫੁੱਟਪਾਥ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਬਜਾਏ ਪਰੇਡ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਕੇ ਇਸ ਪਰੇਡ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾਓ ਜੀ।

ਪਰੇਡ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਕੀਰਤਨੀਏ ਜਥੇ, ਕਥਾਵਾਚਕ, ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟੇਟ ਦੇ ਆਫੀਸ਼ੀਅਲ, ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਰਾਏ
ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ
ਫੋਨ : 917-902-2500

ਸੰਗਤਾਂ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ 12 ਵਜੇ ਤੱਕ ਮਨਹਾਟਨ ਦੇ ਮੈਡੀਸਨ ਐਵੇਨਿਊ ਅਤੇ 37-38 ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿਖੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਠੀਕ ਦੁਪਹਿਰ 12:30 ਵਜੇ ਮੈਡੀਸਨ ਐਵੇਨਿਊ ਅਤੇ 37 ਸਟ੍ਰੀਟ ਤੋਂ ਪਰੇਡ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 26ਵੀਂ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿਖੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ। 24ਵੀਂ ਸਟ੍ਰੀਟ ਤੋਂ ਸਟੇਜ ਸਜਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਥੋਂ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਥਕ ਬੁਲਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨਗੇ।

ਗਿਆਨੀ ਧਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ
ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ
ਫੋਨ : 516-604-8448

ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ 9:00 ਵਜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੱਸਾਂ ਚੱਲਣਗੀਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵੀਰ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਪਰੇਡ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਲੰਗਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋਣ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ : ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ, ਨਿਊਯਾਰਕ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੰਗ : 718-974-4827, ਬਲਾਕਾ ਸਿੰਘ : 646-645-7373

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ : 917-515-1721, ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ : 516-729-3868

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ

*****

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਊਜਰਸੀ

*****

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਧਲਵਾਨ ਸ਼ਿਕਾਰੀ

*****

ਜੀ. ਐਸ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ

*****

ਸੁਜਾਨ ਨਾਗ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ.

*****

ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਜਾਬ

*****

ਸੁਖਮੰਦਰ ਬਰਾੜ
(ਭਗਤਾ ਭਾਈਕਾ) ਵੈਨਕੂਵਰ,

*****

ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ

9592398822

*****

The Preetnama is not responsible or legally liable for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਆ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਫਿੱਕਾ ਪਿਆ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਰੰਗ

ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਆ ਰਿਹਾ ਬਦਲਾਅ ਭਾਵੇਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਿੱਸਹਿੰਦੇ ਸਿਰਜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਇਨਸਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਕੂਨ, ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਖਤਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਆਹ ਕਲਚਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡਾ ਫੇਰ-ਬਦਲ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ ਢਾਈ-ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਲੱਗ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਸਕੇ-ਸਬੰਧੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਮਹੀਨਾ-ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਵਿਆਹ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਸਿਵਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਅਲੱਗ ਹੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਰਜੀ ਬਿਠਾਕੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜੁੱਤੀ-ਜੋੜਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਕਈ-ਕਈ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਘੁੰਮਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਦੇ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਪੱਗਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਖ ਦੇਣ ਲਈ ਰੰਗ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਚੁੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਟੇ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੀ ਟੌਹਰ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਨਾਨਕਿਆਂ ਅਤੇ ਦਾਦਕਿਆਂ ਦਾ ਬੋਲੀਆਂ, ਭੰਗੜੇ ਅਤੇ ਗਿੱਧੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਵੇਖਣ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਨਾਨਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਗੋ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੀ। ਜਾਗੋ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੰਜੇ ਮੂਧੇ ਮਾਰਕੇ ਅਤੇ ਹੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਸਮਾਨ ਇੱਕਠਾ ਕਰਕੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵੱਲ ਮੁੜਦੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਸੇ-ਠੱਠੇ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟਕੇ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਗੋ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦੀ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਨਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਗਲ-ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਹੱਸ-ਹੱਸਕੇ ਪਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਗੋ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਰੀਕੇ-ਕਬੀਲੇ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਮੇਲਗੋਲ ਲਈ ਮੰਜੇ-ਬਿਸਤਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਲਵਾਈ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੰਜੇ-ਬਿਸਤਰੇ ਜਾਂ ਟੈਂਟ ਦਾ ਸਮਾਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲੱਗਦੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਟੈਂਟ ਲਗਾਕੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਨੇਹੀਆਂ ਲਈ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ

ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਦੁੱਧ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਇੱਕਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੁੱਧ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੱਗਦੀ ਉਹ ਬਾਲਟੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਇੱਕਠਾ ਕਰਦੇ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਆਪ ਹੀ ਦੁੱਧ ਪਹੁੰਚਦਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਸਮਝਦੇ। ਦੁੱਧ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਭਾਂਡੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਘਰ ਦੀ ਸੁਆਣੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲੱਭੂ ਪਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕਰਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਮੰਜੇ-ਬਿਸਤਰੇ ਵੀ ਇੱਕਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਿਠਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੜਾਹੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ। ਹਲਵਾਈ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਈ-ਕਈ ਜਣੇ ਹਲਵਾਈ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਠਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਆਦਿ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਹਲਵਾਈ ਨਾਲ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦੇ। ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਭਰੇ ਟੋਕਰੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖਕੇ ਆਸਪਾਸ ਕੁਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਮੰਜੇ ਡਾਹ ਲਏ ਜਾਂਦੇ। ਅੱਖ ਝਪਕਦਿਆਂ ਹੀ ਸਭ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਹਲਵਾਈ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਲੱਭੂ ਵੱਟਣ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਵੱਡਾ ਕੜਾਹਾ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਲੱਭੂ ਵੱਟਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ। ਫਿਰ ਮਿਠਾਈਆਂ ਅਤੇ

ਜਗਤਾਰ ਸਮਾਲਸਰ,
94670-95953

ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵਰਤਾਵੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੀਆਂ (ਸਿਆਣੀਆਂ ਬੁੜੀਆਂ) ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਦੇਖਰੇਖ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕਤਾ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਅੱਜਕੱਲ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਸਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸ ਕਲਚਰ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਢਾਹ ਲਾਈ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਭੱਜ ਦੌੜ ਦੀ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕਠੇ ਮਿਲ ਬੈਠਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸ਼ਰੀਕਾ-ਕਬੀਲਾ ਨਜ਼ਰੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਜਿੰਨੀ ਚਹਿਲ-ਪਹਿਲ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਜਾਗੋ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸਗੋਂ ਸੈੱਲਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਗੋ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਗੋੜਾ ਕੱਢਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਪਰਤ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਕੁ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸਕੇ-ਸਬੰਧੀ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਹੀ ਵਿਦਾਈ ਲੈ ਕੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਜਕੱਲ ਹਰ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਦੇ ਕੇ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਢਾਹ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਹੁਣ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਵੀ ਫਿੱਕੇ ਪੈਣ ਲੱਗੇ ਹਨ।

Preetnama Talk Show

News

Social

Political

Talk Show

Music

Interview

Current Issue

Host : Pritpal Kaur Preet

Web : www.preetnama.com, Email : Preetnamausa@gmail.com

f LIVE

Live on Facebook
page PreetnamaTv

+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ਈਰਾਨ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ, ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਦੋਸਤ ਤੋਂ ਵੈਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵੈਰੀ ਕਿਉਂ ਹਨ?

ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕ ਇੱਕ 1979 ਦੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਰੈਵੋਲਿਊਸ਼ਨ ਯਾਨਿ ਇਸਲਾਮੀ ਇਨਕਲਾਬ ਤੱਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਨ। ਇਸਲਾਮਿਕ ਰੈਵੋਲਿਊਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਈਰਾਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਈਰਾਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਲੀਡਰ ਆਇਤੁੱਲਾਹ ਅਲੀ ਖਾਮਨੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਰਸੋਈ ਨਾਲ ਵੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੁੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਾ ਈਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਣ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹਨ - ਈਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣਾ ਜੋ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਈਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਹਮਾਸ ਸਣੇ ਹੋਰ ਫਲਸਤੀਨੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੈਬਨਾਨ ਦੇ ਲੜਾਕੂ ਸ਼ੀਆ ਸੰਗਠਨ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾਹ ਦੀ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਮਝ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਈਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੁਪਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਈਰਾਨ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਈਰਾਨ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਉੱਤੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਡਰੋਨਾਂ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਨੇ ਇਹ ਹਮਲਾ ਸੀਰੀਆ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਡਮੈਸਕਸ ਵਿਚਲੇ ਈਰਾਨੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੌਂਸਲੇਟ ਉੱਤੇ ਇਹ ਹਮਲਾ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸਾਲਾਂ ਲੰਬੀ ਸ਼ੈਡੋ ਵਾਰ ਯਾਨਿ ਅਸਿੱਧੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਥਿਨਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਏ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਮਲੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿਚਲੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੀ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਵੜ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਧ ਗਏ ਹਨ।

ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਕੌਣ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਰਿਹਾ
ਈਰਾਨ ਨੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ

ਨੌਟਵਰਕ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਐਕਸਿਸ ਆਫ ਰਿਸ਼ਟੈਂਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੀਰੀਆ ਈਰਾਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਨੇ ਰੂਸ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਬਸ਼ਾਰ ਅਲ ਅਸਦ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਹਾਕਾ ਚੱਲੀ ਘਰੇਲੂ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾਹ ਲੈਬਨਾਨ ਵਿਚਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਕਤਵਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਈਰਾਨ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਹਮਾਸ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾਹ ਸਹਿਯੋਗੀ ਲਾਹ ਵਿਚਲੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਰ ਦਿਨ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਹਿੱਸਾ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਉੱਜੜ ਗਏ। ਈਰਾਨ ਈਰਾਕ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ੀਆ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਈਰਾਕ, ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਜੋਰਡਨ ਵਿਚਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਠਿਕਾਣਿਆਂ ਉੱਤੇ ਰਾਕੇਟ ਹਮਲੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਜੋਰਡਨ ਵਿਚਲੇ ਇਸ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਯਮਨ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਹੂਤੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੂਤੀ ਸਮੂਹ ਯਮਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਮਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਹੂਤੀਆਂ ਨੇ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਅਤੇ ਡਰੋਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਉੱਤੇ ਦਾਗੇ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਨੇੜੇ ਵਪਾਰਕ ਬੇੜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੇੜੇ ਨੂੰ ਡੱਬ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਕੇ ਨੇ ਹੂਤੀ ਠਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਈਰਾਨ ਹਮਾਸ ਸਣੇ ਫਲਸਤੀਨੀ

ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਮਾਸ ਨੇ ਬੀਤੇ ਸਾਲ 7 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਜੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋ ਗਈ.. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਚਲੇ ਅਸਿੱਧੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲੜਾਈ ਦਾ ਦੌਰ। ਈਰਾਨ ਹਮਾਸ ਵੱਲੋਂ 7 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਖੇਤਰਫਲ ਪੱਖੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਕਰੀਬ 90 ਮਿਲੀਅਨ ਹੈ, ਇਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੋਂ 10 ਗੁਣਾ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਈਰਾਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਨੇ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਅਤੇ ਡਰੋਨ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜੰਗੀ ਸਾਜ਼ੋ ਸਮਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਯਮਨ ਵਿੱਚ ਹੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਲੈਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾਹ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸਲਾ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਹਵਾਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਫਾਈਟਰ ਜੈੱਟ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ ਈਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੌਜੀ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਨੇ ਰੂਸ ਦੀ ਈਰਾਨੀ ਡਰੋਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਹੁਣ ਆਪ ਬਣਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਕੋਲ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਹੈ। ਆਈਆਈਐੱਸਐੱਸ ਮਿਲੀਟਰੀ

ਬੈਲੇਂਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਕੋਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 14 ਲੜਾਕੂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਦਸਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐੱਫ-15, ਐੱਫ-15 ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਐੱਫ 25 ਸਟੋਲਬ ਜੈੱਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੀ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਕੋਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਹਨ? ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਈਰਾਨ ਕੋਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲਾ ਮੁਲਕ ਬਣਨ ਲਈ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਐਟੋਮਿਕ ਰਿਸਰਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਈਰਾਨ ਵਿੱਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ 83.7 ਫੀਸਦ ਸ਼ੁੱਧ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੇ ਕਾਫੀ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਈਰਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਉਤਰਾਅ ਚੜ੍ਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਈਰਾਨ ਸ਼ਰੇਆਮ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਯੂਰੇਨੀਅਮ 60 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ 2015 ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕਗਾਰ ਉੱਤੇ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਇਸ ਇੱਕ ਪਾਸੜ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਅਤੇ 2018 ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਰਾਹੀਂ ਈਰਾਨ ਕੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਰਿਹਾ

ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਜਿੱਤਾਂਗੇ ਪਰ ਟੋਮ ਫਲੈਚਰ, ਯੂਕੇ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨੀਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਲੈਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਯੂਕੇ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਈਰਾਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਸੀ। ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਬਾਅ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਅੱਗ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਈਰਾਨ ਨੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਮਲਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪਣਾ ਤਜਰਬਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਈਰਾਨ ਦੀ ਮੰਜ਼ਾ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਨੇ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾਹ ਰਾਹੀਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿੱਧਾ ਟਾਕਰਾ ਲਿਆ। ਚੈਬਮ ਹਾਊਸ ਥਿੰਕ ਟੈਂਕ ਦੀ ਸਨਮ ਵਕੀਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਈਰਾਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਫਲਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਈਰਾਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਮਲਾ ਫੌਜੀ ਠਿਕਾਣਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਟੀਚਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

मौजूदा राजनीति में बदल रहे नैतिकता के मायने, अब सत्ता अहम

-सुरेश हिन्दुस्थानी

भारतीय राजनीति में ऐसे कई उदाहरण दिए जा सकते हैं, जो आज भी नैतिकता के आदर्श हैं। लेकिन आज की राजनीति को देखकर ऐसा लगने लगा है कि नैतिकता की राजनीति दूसरा तो अवश्य करें, पर जब स्वयं को नैतिकता की कसौटी पर परखने की बारी आए तब नैतिकता के मायनों को बदल दिया जाता है। भारतीय राजनीति में राजनेताओं पर आरोप लगाने पर कई लोगों ने अपने पद को त्याग दिया था, दिल्ली के शराब घोटाले के मामले में मुख्यमंत्री अरविन्द केजरीवाल ने भारतीय राजनीति को अलग राह पर ले जाने का उदाहरण पेश किया है, हालांकि इस उदाहरण को आदर्श वादिता के रूप में स्वीकार नहीं किया जा सकता, क्योंकि केजरीवाल भ्रष्टाचार के आरोप में गिरफ्तार किए गए हैं। यह एक मुख्यमंत्री पद पर रहने वाले व्यक्ति के लिए शोभनीय नहीं है। केजरीवाल स्वयं कहते थे कि वे राजनीति में भ्रष्टाचार को समाप्त करने के लिए आए हैं, लेकिन अब जब उन पर ही सवाल उठ रहे हैं, तब उनसे भ्रष्टाचार मुक्त राजनीति की आशा करना बेमानी ही कही जाएगी। यहाँ सवाल यह भी उठ रहा है कि दिल्ली के शराब घोटाले में अभी तक जिन पर आरोप लग रहे हैं, उनको जमानत लेने का पर्याप्त आधार नहीं मिल रहा, इसका आशय यह भी है कि सरकार की ओर से कोई न कोई गलत आचरण किया गया होगा, अन्यथा एक मुख्यमंत्री को ऐसे ही गिरफ्तार नहीं किया जाता। प्रवर्तन निदेशालय की ओर से भी यही कहा जा रहा है, उसके पास इस बात के पर्याप्त सबूत हैं कि आम आदमी पार्टी के नेताओं के संकेत पर पैसों का लेनदेन हुआ। दिल्ली में शराब घोटाले के मामले में मुख्यमंत्री अरविन्द केजरीवाल को जिस प्रकार से प्रवर्तन निदेशालय ने गिरफ्तार किया है, उस पर विपक्ष की ओर से सत्ता पक्ष पर कई प्रकार के सवाल उठाए जा रहे हैं। सवाल उठाना विपक्ष की राजनीतिक मजबूरी हो सकती है, लेकिन इन सवालों की परिधि में प्रवर्तन निदेशालय की ओर से जो आरोप लगाए जा रहे हैं, उस पर विपक्ष कुछ भी बोलने की हिम्मत नहीं जुटा पा रहा है। इससे

इस बात को भी बल मिलता है कि दाल में कुछ काला अवश्य है। प्रवर्तन निदेशालय ने यह साफ तौर पर संकेत दिया है कि केजरीवाल शराब घोटाले का मुख्य आरोपी है। अब यह जांच के बाद ही पता चलेगा कि मुख्यमंत्री अरविन्द केजरीवाल पर लगाए जा रहे आरोप किस हद तक सही हैं या फिर केजरीवाल अपने आपको निर्दोष साबित कर पाते हैं या नहीं। अगर प्रवर्तन निदेशालय की ओर से लगाए गए आरोप प्रमाणित होते हैं तो यह स्पष्ट कहा जा सकता है कि मुख्यमंत्री अरविन्द केजरीवाल ने एक संवैधानिक पद के प्रभाव का दुरुपयोग किया है। हम यह भली भांति जानते हैं कि अरविन्द केजरीवाल अण्णा हजारे के भ्रष्टाचार विरोधी आंदोलन की उपज हैं। उस समय अरविन्द केजरीवाल ने अपने आपको ऐसा प्रचारित किया कि एक वे ही भारतीय राजनीति के उच्चतम आदर्श हैं। लेकिन उनके आचरण पर स्वयं अण्णा हजारे ने सवाल उठाए थे, हालांकि अण्णा हजारे के सवालों को केजरीवाल ने दरकिनार कर दिया। इसका तात्पर्य यही है कि अण्णा हजारे राजनीति में जिस प्रकार का पारदर्शी व्यवहार चाहते थे, वैसा दिखाई

नहीं दे रहा था। अब अरविन्द केजरीवाल की गिरफ्तारी पर भी समाजसेवी अण्णा हजारे की ओर से साफ सुथरी टिप्पणी आई है, जिसमें अण्णा हजारे ने शराब पर नीति बनाने से रोका था। अण्णा हजारे ने केजरीवाल की गिरफ्तारी को उनके कर्मों का परिणाम बताया। आज दिल्ली का शराब घोटाला यही चरितार्थ करते हुए लग रहा है कि शराब किसी भी संस्था या व्यक्ति को बर्बाद कर देती है। यह बात केजरीवाल पर लागू होती है या नहीं, यह तो समय बताएगा, लेकिन जब आग लगती है तब ही धुंआ उठता है और इस धुंए का कालिमा किस किस के शक्ल को बिगाड़ने का काम करेगी, यह समय के गर्भ में है। केजरीवाल की सरकार पर सवाल उठना तो उसी समय प्रारंभ हो गए थे, जब उनका पहला मंत्री जेल में गया। उसके बाद तो जैसे लाइन ही लग गई। राजनीतिक शुचिता लाने का दम दिखाने वाले आम आदमी पार्टी के नेताओं पर इस प्रकार के आरोप लगने केवल राजनीतिक विद्वेष नहीं हो सकता। अगर यह कार्यवाही राजनीतिक होती तो स्वाभाविक रूप से इन सभी को जमानत भी मिल

जाती। जमानत नहीं मिलने से यह आशंका प्रबल हो जाती है कि भ्रष्टाचार हुआ है। आम आदमी पार्टी के नेता भी केवल अरविन्द केजरीवाल की गिरफ्तारी का ही विरोध कर रहे हैं, कोई भी यह नहीं कह रहा कि दिल्ली में शराब घोटाला नहीं हुआ या फिर गोवा के चुनाव में आम आदमी पार्टी ने भ्रष्टाचार का पैसा नहीं लगाया। यह बात सही है कि राजनीतिक तौर पर तर्क तो कई दिए जा सकते हैं, लेकिन इन तर्कों का आधार क्या है? यह कोई नहीं बता पाता। भारत की राजनीति में इसे विसंगति ही माना जाएगा कि कोई अपराधी और उसके समर्थक उसे ऐसे नायक के रूप में प्रस्तुत करते दिखाई देते हैं, जैसे वह समाज के लिए आदर्श बन गया हो। ऐसे तमाम उदाहरण दिए जा सकते हैं जिसमें नेता जमानत पर बाहर आकर राजनीतिक वातावरण को स्वच्छ करने की बात करते हैं। क्या वास्तव में ऐसे राजनेता देश के राजनीतिक वातावरण को सकारात्मक दिशा देने का सामर्थ्य रखते हैं। कदाचित नहीं। क्योंकि आज के राजनीतिक माहौल में राजनेता

जैसा अपने आपको दिखाने का प्रयास करते हैं, वैसा सिद्धांततः होता नहीं है। उनके क्रियाकलाप केवल और केवल भ्रमित करने वाली राजनीति करने की ही होती है। देश में एक समय यह आम धारणा बन चुकी थी कि राजनीतिक भ्रष्टाचार इस देश की नियति बन चुकी है, लेकिन पिछले दस साल में इस धारणा को बदलने की सुगबुगाहट भी सुनाई देने लगी है। यह सुगबुगाहट कई राजनीतिक दलों को पसंद नहीं आ रही। ऐसे कई राजनेता हैं जो भ्रष्टाचार के दोषी सिद्ध हो चुके हैं और देश की राजनीति को सुधारने की कवायद कर रहे हैं। सवाल यह भी आता है कि क्या पूर्व मुख्यमंत्री लालू प्रसाद यादव भ्रष्टाचार मुक्त शासन देने की बात करने का साहस दिखा सकते हैं। इसका उत्तर नहीं ही होगा, लेकिन वे फिर राजनीतिक क्षेत्र में सक्रिय हैं। भारत में साफ सुथरी राजनीति के क्या यही मायने हैं? क्या ऐसे नेता राजनीति को सही दिशा दे सकते हैं, इसका उत्तर हमें स्वयं तलाश करना होगा? ऐसे ही दिल्ली सरकार के घोटाला में होता हुआ लग रहा है।

रामनवमी एवं राम के भरोसे भाजपा का चुनाव प्रचार

- सनत जैन

भारतीय जनता पार्टी चुनाव के पहले सुनयोजित रणनीति बनाकर काम करती है। 9 अप्रैल से रामनवमी के व्रत शुरू होने जा रहे हैं। हिंदू आस्था का यह सबसे बड़ा त्यौहार है। 17-18 अप्रैल को रामनवमी के साथ इस व्रत की समाप्ति होगी। 19 अप्रैल को लोकसभा चुनाव के प्रथम चरण का मतदान है। प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी ने पुष्कर मेले की सभा में इस आशय के संकेत दे दिए हैं। प्रधानमंत्री मोदी ने कहा कि रामनवमी आ रही है। लोग जमकर रामनवमी का त्यौहार मनाएंगे। भारतीय जनता पार्टी के कार्यकर्ता और नेता रामनवमी के इस धार्मिक त्यौहार का धार्मिक धुवीकरण करने के पूरे प्रयास करेंगे। रामनवमी के पर्व पर 9 दिन भाजपा के नेता और कार्यकर्ता

बड़े-बड़े आयोजन में सहभागिता करेंगे। राम के नाम पर पूरा चुनाव प्रत्यक्ष और अप्रत्यक्ष प्रचार के जरिए होगा। प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी ने कांग्रेस और अन्य विपक्षी दलों को एक तरह से चुनौती देते हुए कहा, कि वह जितना विरोध कर सकते हैं, कर लें। विपक्षी दल यदि रामनवमी और राम का विरोध करेंगे, तो धार्मिक धुवीकरण में भाजपा की लोकसभा चुनाव में लॉटरी खुलना तय है। प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी के इस बयान के बाद स्पष्ट हो गया है कि भाजपा चुनाव के समय जो धार्मिक धुवीकरण का वातावरण बनाती है, वैसे ही इस लोकसभा चुनाव में रामनवमी के त्यौहार और भगवान राम के नाम पर चुनाव लड़ने की तैयारी भाजपा ने कर ली है। चुनाव प्रचार के दौरान विपक्षी दल इसका विरोध भी

नहीं कर पाएंगे। जो भी राम के नाम पर भाजपा का विरोध करेगा, वह हिंदुत्व का विरोध करने वाला समझा जाएगा। प्रधानमंत्री ने अपने भाषण में यह भी कह दिया, कांग्रेस के उन नेताओं ने जिन्होंने भगवान राम का नाम लिया। उन्हें 6 साल के लिए निष्कासित कर दिया। इससे भाजपा की रणनीति का स्पष्ट रूप से खुलासा हो गया है। लोकसभा का चुनाव धार्मिक धुवीकरण के आधार पर ही लड़ा जाएगा। रामनवमी का त्यौहार पूरे देश में आस्था और श्रद्धा के साथ मनाया जाता है। रामनवमी के प्रति आस्था, 9 दिन तक व्रत शक्ति की उपासना के लिए हिन्दू, धार्मिक विधि विधान से पूजा करते हैं। भारतीय जनता पार्टी ने भगवान राम और रामनवमी के त्यौहार को ध्यान में रखकर चुनाव प्रचार

रणनीति तैयार की गई है। धार्मिक धुवीकरण का सबसे ज्यादा फायदा भाजपा को ही मिलता है। धार्मिक आस्थाओं के सहारे भारतीय जनता पार्टी चुनाव जीतने में सफल होती है। 80-20 का खेल भी धार्मिक धुवीकरण के कारण संभव होता है। केंद्रीय चुनाव आयोग की जिस तरह की भूमिका वर्तमान में है। उसमें बीजेपी के लिए कोई चुनौती नहीं है। चुनौती सही मायने में विपक्षी दलों के लिए है। लोकसभा के चुनाव चल रहे हैं। आदर्श आचार संहिता लागू है। इसी दौरान झारखंड और दिल्ली के मुख्यमंत्री जेल में बंद हैं। ईडी और सीबीआई के अधिकारी अभी भी विपक्षी दलों के नेताओं और लोकसभा के जो उम्मीदवार हैं, उनके ऊपर छापे डाल रहे हैं। उन्हें ईडी और सीबीआई के दफ्तर में बुलाया जा रहा है।

इन फलों को अपने आहार में अवश्य शामिल करें

ऑक्सीजन हमारी जिंदगी का आधार है। शरीर के सभी अंगों को ठीक से काम करने के लिए ऑक्सीजन की जरूरत पड़ती है। शरीर में यह ऑक्सीजन खून के माध्यम से सभी अंगों तक पहुंचता है। इसलिए खून में अगर ऑक्सीजन की कमी होती है तो इससे शरीर के विभिन्न अंगों के विकास पर बुरा प्रभाव पड़ता है। इसके लिए जरूरी है कि हम अपने आहार में ऐसे फलों को शामिल करें जो खून में ऑक्सीजन की मात्रा को बढ़ाने का काम करते हैं। आम, नींबू, तरबूज और पपीता ऐसे फल हैं जो हमारी किडनी को साफ रखने में मदद करते हैं। विटामिन से

उपयुक्त उपचार हैं। इनमें एंटी-ऑक्सीडेंट्स भरपूर मात्रा में पाए जाते हैं।

ऑर्गेनिक जिलैटिन में कैल्शियम और आयरन की भरपूर मात्रा पाई जाती है। इसमें पर्याप्त मात्रा में फाइबर भी पाया जाता है। यह शरीर में ऑक्सीजन की मात्रा बढ़ाने का सबसे बेहतरीन उपाय होता है। शतावरी, जलकुम्भी और समुद्री शैवाल भी खून में ऑक्सीजन की मात्रा बढ़ाने में काफी मददगार होता है। इन खाद्यों का सेवन शरीर में रक्त के माध्यम से ऑक्सीजन की आपूर्ति निश्चित करते हैं। विशेषज्ञों के मुताबिक शरीर में ऑक्सीजन की मात्रा 90 प्रतिशत से कम होने पर यह अंगों पर बुरा प्रभाव डालना शुरू करता है। इसकी पूर्ति के लिए आवश्यक खाद्य पदार्थों का नियमित सेवन बेहद जरूरी है।

तंबाकू के धुएँ से आंखें हो सकती हैं खराब - धूम्रपान से कैंसर जैसी गंभीर बीमारियों का खतरा बना रहता है। अब एक नये अध्ययन के अनुसार अत्यधिक धूम्रपान के कारण डायबिटीज, फर्टिलिटी में कमी तथा अंधेपन की भी आशंकाएं होती हैं।

तंबाकू का ज्यादा मात्रा में सेवन आंखों की रोशनी के लिए काफी नुकसानदेह होता है। ऐसा इसलिए क्योंकि रक्त में निकोटिन की मात्रा ज्यादा हो जाने पर आंखों के रेटिना पर बुरा असर पड़ता है। इसके अलावा भी इसके आंखों पर कई दुष्प्रभाव होते हैं। आंखों की सतह पर नमी बनाए रखने के लिए कुछ तत्व जिम्मेदार होते हैं। ये तत्व अत्यधिक धूम्रपान से क्षतिग्रस्त हो सकते हैं। ऐसे में आंखों की सतह की नमी और गीलापन खत्म हो जाता है। इस वजह से आंखों में खुजली या फिर नजर में धुंधलापन आने की संभावना होती है। एक रिपोर्ट में यह बात सामने आई है कि धूम्रपान से मोतियाबिंद भी हो सकता है। एक शोध में यह दावा किया गया है कि तंबाकू खाने वाले लोगों में मोतियाबिंद की संभावना कुछ ज्यादा ही होती है। साथ ही साथ ऐसे लोगों के संपर्क में रहने वाले लोग भी इससे प्रभावित होते हैं। धूम्रपान की वजह से तंबाकू में मौजूद निकोटिन रेटिना और ऑप्टिकल नसों पर घातक प्रभाव पड़ता है। ऐसे में आंखों को दीर्घकालिक प्रभाव छोड़ने वाली क्षति

भी हो सकती है। धूम्रपान करने वाले लोगों को अक्सर मधुमेह और हाई ब्लडप्रेशर की शिकायत होती है। इन बीमारियों में भी आंखों की रोशनी कम हो जाती है।

गर्मियों में सत्तू का सेवन करें - गर्मियों में सत्तू का सेवन अच्छा रहता है। इसके शरीर सेहतमंद रहता है। सत्तू पीने के लाभ - सत्तू पीने से मधुमेह और रक्तचाप नियंत्रित रहता है। सत्तू में नींबू, नमक और जीरा डालकर पीने से बीपी नहीं बढ़ता है। सत्तू लू लगने से भी बचाता है। गर्मियों में अगर सत्तू पीकर बाहर निकला जाए तो लू नहीं लगती है। सत्तू मोटापे को भी दूर करता है। सत्तू पीने से पाचन ठीक रहता है और एसिडिटी नहीं होती है। गर्मियों में मिचली आने की भी शिकायत लोगों को होती है। रोज सत्तू पीने से उल्टी रुकती है और शरीर की कमजोरी भी दूर होती है। इसके अलावा नींबू पानी और आम के पने का भी सेवन करें यह आपको लू से बचाता है। नींबू पानी से शरीर को विटामिन सी मिलने के साथ ही ठंडक भी बनी रहती है।

विटामिन एवं फाइबर से भरा है कटहल, सेहत के लिए गुणकारी

कटहल दुनिया का सबसे बड़ा फल है, इसका आकार 10 से 25 किलो तक हो सकता है। आमतौर पर कटहल को सब्जी ही माना जाता है, लेकिन वनस्पति शास्त्र में इसे फल कहा गया है। विशेष बात यह है कि कटहल की उत्पत्ति भारत में ही मानी जाती है और हजारों सालों से भारत में इसे खाया जा रहा है। भारत से ही यह अन्य देशों में गया और वहां भी इसे पसंद किया गया। दक्षिण भारत सहित उत्तर भारत के

अधिकतर राज्यों में हजारों सालों से कटहल के पेड़ पाए जाते हैं और इसकी उत्पत्ति मोटे तने से निकले फूलों से होती है। भारत के आयुर्वेदिक ग्रंथों में इसकी जानकारी दी गई है और कहा जाता है कि देश में इसकी उत्पत्ति 3000 ईसा पूर्व से हो रही है। भारत के अलावा कटहल का पेड़ बांग्लादेश, मलेशिया, बर्मा, श्रीलंका, इंडोनेशिया, फिलीपींस, कैरीबियाई द्वीपों में, पश्चिम अफ्रीका में भी पाया जाता है। भारत के आयुर्वेदिक ग्रंथों में कटहल

की जानकारी दी गई है और कहा जाता है कि देश में इसकी उत्पत्ति 3000 ईसा पूर्व से हो रही है। इसके अलावा उत्तरी ऑस्ट्रेलिया, संयुक्त राज्य अमेरिका, ब्राजील आदि देशों में यह उगाया और खाया जाता है। भारत में ही उत्पत्ति के बाद कटहल पड़ोसी देशों तक पहुंचा। यह सब्जी के बजाय फल इसलिए है कि इसकी उत्पत्ति फूलों से होती है। विशेष बात यह है कि कटहल के पेड़ पर नर और मादा फूल लगते हैं, लेकिन मादा फूल से ही कटहल बनता है। नर फूल खिलने के बाद सूखकर बिखर जाता है। कटहल शरीर के लिए तो लाभकारी है ही, इसके सेवन से चिकित्सीय लाभ भी मिलते हैं। प्राचीन आयुर्वेदिक ग्रंथ 'चरकसंहिता' में इसे 'पनसम्' कहा गया है। वहां पका कटहल खाने की सलाह दी गई और कहा गया है कि यह खाने में मधुर, हलका सा कसैला, स्निग्ध के अलावा भारी होता है। आधुनिक युग में इस फल के और गुण उभरकर आए हैं, जैसे कटहल विटामिन और फाइबर से भरपूर है। इसमें विटामिन ए, बी-कॉम्प्लेक्स, विटामिन विटामिन सी और विटामिन ई भी उपलब्ध है।

सबसे पहले रखो सेहत का ध्यान फिर करो बाकी काम

आजकल कम उम्र में ही लोग क्रोनिक बीमारियों की चपेट में आने लगे हैं। लाइफस्टाइल और खानपान खराब होने से सेहत से जुड़ी कई तरह की समस्याएं तेजी से बढ़ रही हैं। इसकी वजह से कई गंभीर और खतरनाक स्थिति बनने लगी है। इसी से बचाव और जागरूकता के लिए हर साल 7 अप्रैल को वर्ल्ड हेल्थ डे मनाया जाता है। इस बार भी मनाया गया इस वर्ल्ड हेल्थ डे का थीम माई हेल्थ-माई राइट मतलब मेरा स्वास्थ्य-मेरा अधिकार रखा गया था। इस बार वर्ल्ड हेल्थ डे का उद्देश्य अच्छी स्वास्थ्य सेवाएं, साफ पानी-हवा, पोषण से भरपूर आहार और साफ-सफाई है।

वर्ल्ड हेल्थ डे का इतिहास और महत्व स्वास्थ्य को बढ़ावा देना, कमजोर लोगों की सेवा करना और दुनिया को सुरक्षित रखने के उद्देश्य के साथ साल 1948 में दुनिया के तमाम देशों ने एक साथ मिलकर WHO की नींव रखी थी, ताकि लोगों को हेल्दी रखने में मदद मिल सके। इसी दिन विश्व स्वास्थ्य दिवस की शुरुआत डब्ल्यूएचओ के फाउंडेशन डे के रूप में की गई थी। इसके दो वर्ष के बाद 1950 में पहली बार विश्व स्वास्थ्य दिवस 7

अप्रैल को दुनियाभर में मनाया गया था, जिसका क्रम आज भी जारी है। **सेहत को नुकसान पहुंचा रहे पर्यावरणीय कारण** हेल्थ एक्सपर्ट्स के मुताबिक, लाइफस्टाइल और खानपान में गड़बड़ी होने का नकारात्मक असर सेहत पर पड़ता है। कई पर्यावरणीय कारक भी सेहत को बुरी तरह प्रभावित कर रहे हैं। कुछ अध्ययनों में एयर पॉल्यूशन और इससे होने वाली समस्याओं को लेकर अलर्ट किया गया है। शोधकर्ताओं का कहना है कि वायु प्रदूषण को सांस से जुड़ी समस्याओं का कारण माना जाता है लेकिन सच्चाई यह है कि इससे ओवरऑल हेल्थ प्रभावित होती है।

एंटी नारकोटिक्स सेल ने भारी मात्रा में चुरा पोस्ट सहित एक आरोपी किया काबू **सेहतमंद जीवन के उपयोगी टिप्स** खाना अच्छा हो-आपका भोजन हमेशा संतुलित होना चाहिए। इसमें हरी सब्जियों और मौसमी फलों का होना जरूरी है। भारतीय भोजन में पर्याप्त पोषक तत्व होते हैं, विटामिन की भरपाई फलों के जरिये हो जाती है।

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 249

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

19 APRIL TO 25 APRIL, 2024

Job oriented Career Options in Music Industry

Music is one of the greatest human achievements. Music can create emotions and express feelings. It also soothes the mind. Music today has turned out to be a great career option. With the immense growth of the entertainment industry, a career in music is increasingly turning out to be a good option. Success in the field of music can be surely achieved with the talent, genuine interest, sincerity and willingness to work hard. Having an inborn talent to sing is a wonderful gift. But making a career out of this talent demands a lot of practice and hard work. Joining an institution and getting training is one of the first steps towards making a career in Music but the main emphasis should be real dedication and commitment. A person who wants to make his career in music should have a genuine love for music, a musical sense, which means a sense of time and rhythm, creative ability and also stage confidence.

Career Options in Music Industry

Just as there is a wide variety of forms in music like classical, folk, jazz, rock, pop, fusion etc, in the same way, there are also a variety of opportunities in this field. There are numerous career options in this industry as discussed below.

Composer: A composer is who writes and arrange original music in a variety of musical styles. They create original music ranging from pop to jazz to classical. The musical themes and background music for television shows are created by composers. A composer's job is to help tell a story in a film, television story, play or video game without distracting the viewer. The soundtrack they create must suit the project and convey the appropriate mood and tone. The qualities like patience, musical talent, knowledge of

instruments, networking, and marketing, singing etc should be present in a composer. A bachelor's degree in music composition will be needed to become a professional composer. A music composer can earn around Rs.7,00,000 annually, rest depends upon the work and experience.

Producer: Music producer oversees all aspects of a recording session, from planning the sessions to the finished product. As a music producer, you will be responsible for providing instruments, scheduling studio times and handling funds, costs and other expenses. A music producer should possess in-depth knowledge of music, be a musician with performance experience and know

Vijay Garg

everything there is to know about recording equipment and sound engineering. The final product you produce should be the creation and publication of a quality musical work. A major aspect of your job as a music producer is creating quality sounds that satisfy the all other members. A degree such as the Bachelor of Music in Music Production and Engineering or Music Business will be helpful in you want to become a music producer. An experienced producer can earn up to Rs.12,00,000 per year.

Musician or Singer: Musicians and singers play instruments or sing for live audiences and in recording studios. They perform in a variety of styles, such as classical, jazz, opera, hip-hop, or rock. It is the job of musicians to play instruments as well as sometimes sing songs for both live audiences and during recording sessions. Whereas, a singer performs the lead vocals of a song. A singer sings the main vocal line of a track. He or she is the main focus of the performance, in contrast to a band, which has regular members who tour, record, and generally play equal roles in a performance together. A bachelor's degree in Music theory or Music performance is recommended. The annual income of a singer or musician totally depends upon the capability and talent of the singer.

Sound Designer: The Sound Designers are responsible for obtaining all sound effects, whether recorded or live for a specific production. They are also responsible for setting up the sound playback equipment and must make sure the board operator is properly

trained. Sound Designing is an artistic component of the production. The Sound Designer needs to have the imagination to create sound effects and not just rerecord them. An important part of understanding and realizing the director's creative vision for the atmosphere of a film, good sound recording can save a production time and money in post-production. For a sound designer, a good understanding of electronics and sound recording, playback and editing equipment excellent aural skills and ability to give and accept direction should be there. A bachelor's and master's degrees in sound design are needed to become a sound designer. A sound designer can earn up to Rs.6,00,000 per year. **Music Director:** Music Directors are also known as conductors, they lead musical groups such as orchestras etc. They select music to perform, arrange performances and work with musicians to ensure that they perform well. They also lead rehearsals and performances. They are often responsible for many of the administrative details of leading the musical group. Music directors work with a variety of different types of musical groups, including school bands, youth orchestras, and performance companies, or may even work for a television or radio shows. A successful music director is creative, tenacious and dependable. They have the excellent interpersonal skill and shine in front of a crowd. A music director in the performing arts tends to have a master's and PhD in musical programs like conducting, music theory, music composition, or in a specific instrument. An average annual salary of a music director is around Rs.9,00,000.

Music Editor: Music Editors help directors to achieve their musical ambitions on films and provide a crucial link between the film and the composer. They structure the soundtrack, ensuring that all the components work together. For film music to work successfully it must be beautifully written, well performed and appropriate to the story and setting. In addition, it must be very carefully placed within the film, in order to complement the action, rather than detract from it. Their responsibilities vary according to each film's musical content and budget. They are usually responsible for all the music featured on film soundtracks, including performed music, all sourced and the score, written by the composer specifically for the film. A bachelor's degree in the relevant field is required for pursuing your career as a music editor. A music editor can make up to Rs.6,00,000 yearly.

Music Teacher: Music teachers provide music lessons about how to sing or play a musical

We must actively grow to make our planet a better place to live

Humans affect the physical environment in many ways: overpopulation, pollution, burning of fossil fuels and deforestation. All of these activities are carried out by humans, and they affect the climate, atmosphere and our ecosystems. There are many ways humans impact the physical environment. Humans impact the temperature, atmosphere, and environment through doing these things. Yes! Humans are the only living beings accountable for environmental degradation. Humans pollute the air, water, sound, radiation, light, and even the soil. This is due to many of the human activities like travel, power generation, industrial waste dumped into rivers, polyethylene waste, artificial methods used in agriculture, cell phones, Wi-Fi etc. This pollution is detrimental to both people and animals. Pollution reduces a healthy life span. Preventing damage to the environment has become a way of life for many, with zero waste, sustainable living and reducing carbon footprints shared goals for households and businesses across the country. Choose from a wide range of greening the planet options and incorporate them into your daily activities to protect water resources, improve air quality, reduce waste and raise awareness of environmental issues.

Becoming an environmental advocate can help protect the planet by extending individual actions to a larger group. Talking about the environment raises

awareness and the likelihood of action. Consider taking part in a local environmental event, starting a recycling competition at work, or posting an environmental pledge on social media. As humans, we are directly or indirectly responsible for the degradation of nature. Neglecting nature endangers many species in our world. Among the most widespread human activities affecting nature are: Industrialization- In this competitive era where every country is growing, we mostly depend on industrialization. We build huge factories, which in turn affects our nature in many ways, such as Poisonous gases released directly in the open environment, Harmful solid waste discharged on land, Solid waste discharged untreated in water bodies; this affects aquatic life the most, and the marine life is disturbed abruptly with the death of fishes and aquatic plants. Use of vehicles - We rely so much on fuels these days, but we tend to forget that these vehicles emit a huge amount of harmful gases that mainly includes Hydrocarbons(HC), Carbon monoxide(CO), Nitrogen oxides(NOx) etc. which pollutes the air.

Deforestation - We exploit our forest for so many reasons, like for creating our own space for infrastructure development or for the use in timber industry etc. This also leads to the destruction of the natural habitat of many wild animals and birds. Nuclear Testing - Nuclear weapons testing is the most dangerous human activity, destroying nature

on a wider scale. These tests are conducted either on the surface, underground, or sometimes even underwater. These tests result in the uncontrolled release of radioactive material, which has a variety of harmful health effects on humans, animals and nature in general. Various Human Activities That Affect an Ecosystem, some of them, overpopulation means need more agricultural land to feed them this leads to deforestation and destruction of wildlife. Forests are a critical habitat of wildlife and ecosystems, supporting the intricate relationship between living and non-living things. Deforestation leads to an increase in greenhouse gas. The invention of plastic is one of the major problems for the ecosystem and for aquatic life. Overgrazing over fishing so many activities that lead to affect an ecosystem.

When humans perform certain actions on the environment, they have an effect. This effect can be negative or positive, although the very influential word "effect" indicates that it is somewhat negative. If we take action on the environment and do something that benefits it, it will be positive. If, on the contrary, it pollutes, reduces it and, in general, harms it, we will say it is negative. This is how we deal with everything related to environmental impact. The main consequence of these effects is usually planetary pollution. We can see water, soil, air, destruction of ecosystems, destruction

of habitats etc. All of this leads to diseases, loss of biodiversity and health problems and an increase in both flora and fauna. Positive environmental impact Just as humans can have a negative impact on the environment, they can also be a positive one. Activities with positive environmental impacts are those that benefit the environment or seek to correct pre-existing negative impacts. Efficient irrigation. As we have seen, water waste is one of the things on our agenda. Agriculture is a human activity that consumes a lot of water. For this reason, retrofitting irrigation systems to more systematic and efficient systems, such as drip irrigation crops, can increase productivity but can also save a lot of water.

Sewerage treatment. If we treat it before drainage, the effects are minimal. The spread of germs changes in physical and chemical parameters can be prevented and, therefore, it pollutes the water or the environment less where it is discharged. Recycling Because we produce a large amount of trash, recycling it to re-incorporate it into the product's life cycle is a good idea to prevent contamination in its production or to waste or waste so much raw material. As you can see, environmental impacts are both positive and negative. We must actively grow to make our planet a better place.

By: Surjit Flora
647-829-9397

Job oriented Career Options in Music Industry

instrument to pupils i.e. adults and children within home, school or college. Some music teachers also teach people about music theory. They are responsible for teaching people instrumental techniques, scales, sight reading, and music theory, the majority of music teachers help pupils to prepare for music examinations, auditions, and live performances. Some might even teach people about recording software, such as Pro Tools and Logic. While sharing the gift of music can be rewarding and fulfilling, teaching music isn't just about music. You'll need to have effective classroom management skills and know how to assess and grade your students' progress. Music teachers need to have at least a bachelor's degree in music education, but many teachers also earn master's degrees or doctoral degrees in music performance or music education. A music teacher can earn near about Rs.4,50,000 per year.

Recording Engineer: The job of a recording engineer is not only to record audio but to edit and mix it in such a way as to make the audio sound the best it possibly can. You will set up and operate sound equipment in live events, recordings or post-production to ensure the best acoustic result. The equipment typically used by recording engineer includes digital recorders, listening equipment, mixing boards, and sophisticated computer programs and software. The recording engineer must carefully balance art and science and be able to communicate and understand the artist's needs in order to make their musical dreams a reality. It requires a bachelor's degree in computer, engineering or information science or equivalent. The average salary for a Sound Engineer is Rs.4,00,000 per year. Music Studio Manager: Studio Managers ensure the studio runs efficiently by overseeing building

maintenance and studio prep ahead of sessions. Studio managers working in the music industry usually oversee the recording studio and schedule artists for recording. Some music studio managers are also owners of the recording studios. They also oversee the marketing and advertising, designing budgets and acting as the link between clients and the engineers. Because they often handle financial matters, aspiring recording studio managers also benefit from having a financial background. They are responsible for providing for all the necessary equipment and facilities required of a professional recording studio. The more contacts a Studio Manager has in the music business, the better the recording studio's chances of commercial success. They usually have an educational background in

communication, broadcasting, music production or engineering. The starting salary of a studio manager is around Rs.4,00,000 per annum.

Instrumentalist: An Instrumentalist is a musician who plays one or more musical instruments and performs a variety of musical genres. The Instrumentalist may perform as a soloist or play in recitals with accompaniment, or as a member of a musical group such as an orchestra or a band. There will also be opportunities to perform in live performances and participate in recordings in music studios. There are several qualities that help in the success of an instrumentalist including a high level of education and experience in the field of music skill at playing one or more instruments, an ability to read musical sheets and play from them and adaption to the way they pay their instrument depending on the

specific style desired by the audience. In order to be successful in this career, it is essential to be a flexible person and be willing to perform in front of many types of groups. While there is no specific educational requirement for an instrumentalist, they must be highly skilled at playing the instrument of their choice which can only come with years of practice and training. The income of an instrumentalist depends on the kind of instrument played by him/her.

If you have a passion for music, you can see there are a variety of careers related to music available. Each music career requires a unique skill set and other essential backgrounds. It is important to spend time figuring out which path is right for you. You can choose any of the above profession as your career according to your desire and interest.

Vijay GarG Retired Principal
Educational columnist malout
Feeling of Sharing

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Khara Sach

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 249

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

19 APRIL TO 25 APRIL, 2024

LONGISLAND PUNJABI CIRCLE
ASSOCIATES WITH

THE METROPOLITAN

LIDC

LAAC

PRESENT

NEW YORK FEST

FREE
ENTRY

FUN DAY
FUN DAY
FUN DAY
FUN DAY

Harbhajan Mann

VAISAKHI MELA IN LONG ISLAND

... celebrating our rich culture ...

LIVE MUSIC CONCERT

KIDS ACTIVITIES

LIVE PERFORMANCES

VENDORS

SUN • MAY 19TH 2024

12:00PM TO 6:00PM

NASSAU COMMUNITY COLLEGE (PARKING LOT 4A)

1 EDUCATION DR, GARDEN CITY, NY 11530

RIGHT ACROSS FROM
NASSAU COLISEUM

FOR SPONSORSHIP OR MORE INFO CALL

Onkar Singh 212-300-6511   Rajeev Maini 917-335-7133   Jay Singh 516-857-5297   Deepak Bansal 516-304-8808   Jay Sharma 516-808-6440

LOCATION

SCAN ME

EVENTMASTER/ @ f s t v | WWW.EVENTMASTER.NYC

DESIGNED BY HV PRODUCTION

Gene therapy holds promise for blood disorder haemophilia: Doctors

Gene therapy offers hope of a cure to people with haemophilia, a hereditary blood disorder, where a person is born without one clotting factor in the blood, required for forming a blood clot, said doctors on World Haemophilia Day on Wednesday. World Haemophilia Day is observed every year on April 17 to raise awareness of the debilitating blood disorder, caused by missing or defective factor VIII (FVIII), a clotting protein. Because patients with haemophilia are unable to form a strong blood clot after injuries, they continue to bleed, raising the risk of death in severe cases. Even with a minor bleeding episode, haemophilia patients run the risk of joint damage, which can later lead to crippling and other issues. The inherited disorder stems from a deficiency or dysfunction in clotting factors crucial for coagulation,

primarily factor VIII in haemophilia A and factor IX in haemophilia B. It is inherited in an X-linked recessive pattern, explaining its prevalence in males. Females can be carriers or experience milder symptoms due to their two X chromosomes, Tanmay Deshpande, Consultant General Paediatrics and Paediatric Genetics and Metabolic Diseases, Sir HN Reliance Foundation Hospital, told VOICE. Hence, understanding the genetic basis is vital for affected individuals and healthcare providers. Genetic counselling can help assess inheritance risk and inform reproductive decisions, the doctor said. According to data from Haemophilia & Health Collective of North (HHCN), India is home to an estimated 1,36,000 people living with haemophilia A — the second largest globally. Of these, only 21,000 are registered at present. About 80 per cent of haemophilia cases go undiagnosed in India as several hospitals and medical institutions lack screening capabilities for blood clotting,

affecting the diagnosis of new cases. In the realm of haemophilia treatment, gene therapy emerges as a tool with transformative potential, Tanmay said. He explained that the therapy involves the precise delivery of functional genes to correct the underlying genetic defect responsible for deficient clotting factor production in patients. With the help of viral vectors or other delivery systems, gene therapy aims to restore physiological balance and enable sustained production of clotting factors within the body, he added. Recent clinical trials display encouraging outcomes, highlighting both the safety and efficacy of this approach. This includes the human clinical trial at the Christian Medical College (CMC) Vellore, a first for India. Scientists at the CMC deployed a novel technology of using a lentiviral vector to express a FVIII transgene in the patient's haematopoietic stem cell which will then express FVIII from specific differentiated blood cells.

Currently, haemophilia can only be defeated by factor VIII infusions. Complications can be prevented if there is preventative administration of factor VIII, which is unfortunately very expensive for low and middle-income countries. However, gene therapy may help cure the disease. Gene therapy is a potentially curative treatment for haemophilia. It uses an adenovirus vector where the defective gene of a haemophilia patient is replaced by a functional gene. This treatment is not yet available in routine clinical practice even in Western countries, Anoop P, Sr. Consultant in Haematology, Aster RV Hospital, told VOICE. Gene therapy enables editing the faulty gene of a baby, while inside the uterus, who is known to be born with haemophilia, because of strong family history, he added. With ongoing research diving deep into optimisation and long-term effects, gene therapy promises a paradigm shift in the management and potentially the cure of haemophilia, the doctors said.

Drug shortages reach record high in US

There are more active drug shortages in the United States than ever, according to data from the American Society of Health-System Pharmacists and the University of Utah Drug Information Service. The organizations first started tracking drug shortages in 2001. Active shortages previously peaked in 2014, with 320 drugs in active shortage. Shortage levels have fluctuated in the decade since, but have been steadily trending up since 2021 — now reaching a record-high of 323 drugs in the first three months of 2024. It is long past time to put an end to drug shortages, Paul Abramowitz, chief executive officer of the American Society of Health-System Pharmacists, wrote in a blog post on Thursday. All drug classes are vulnerable to shortages, he wrote. Some of the most worrying shortages involve generic sterile injectable medications, including cancer chemotherapy drugs and emergency

medications stored in hospital crash carts and procedural areas. Ongoing national shortages of therapies for attention-deficit/hyperactivity disorder also remain a serious challenge for clinicians and patients. Along with the 32 chemotherapy drugs that are in shortage, the five categories of drugs with the most shortages include central nervous system stimulants, antimicrobials, hormone agents and intravenous fluids. The drug shortage database maintained by the American Society of Health-System Pharmacists and the University of Utah is based on voluntary reports from practitioners, patients and others that are confirmed with manufacturers. This list often includes more drugs than the number considered to be in shortage by the US Food and Drug Administration because it captures broader impacts on providers and patients. The average drug shortage lasts about a year and a half, according to government data. More than half of

the treatment shortages have persisted for more than two years, according to an analysis by health consulting firm IQVIA. And the average shortage affects at least half a million patients, many of them older adults, according to the US Health and Human Services Office of the Assistant Secretary for

Planning and Evaluation, which shared its analysis with Congress in May. Increased demand can play a role in drug shortages, as with recent shortages of weight loss drugs. But more often, manufacturing and quality problems, such as supply chain gaps and discontinuations, are at the root. Last week, HHS

published a white paper outlining policy suggestions to help prevent drug shortages and mitigate vulnerabilities. Among the key recommendations are collaborations with manufacturers and hospitals that aim to bring transparency to the drug market and incentivize investment in resilient and diverse supply chains.

Indians up their spending on dieticians by 125 pc in FY24: Report

Indians have increased their spending on dieticians by a remarkable 125 per cent in FY24, indicating a strong commitment to healthy eating habits, a new report revealed on Tuesday. According to the full-stack financial services platform Razorpay, health coaching also saw a notable 45 per cent jump in transactions, showing a clear interest in fitness guidance. There is a noticeable emphasis on holistic well-being, as evidenced by a 39 per cent uptick

in products related to preventive healthcare, said Shashank Kumar, MD & Co-founder, Razorpay. This signals a collective shift towards expanding horizons while prioritising health, affirming the adage that 'health is truly wealth,' he added. The report analysed more than a billion transactions between April 1, 2023, and March 31, 2024, to know the spending habits of Indians. Moreover, the report found that mutual fund investments increased

by an impressive 86 per cent, insurance payments saw a significant 56 per cent growth and trading experienced a remarkable 62 per cent jump in value in FY24. Payments for air travel surged by 2.4 times while spending on travel accommodations soared by 29 per cent in the same period. Multiplex transactions witnessed a staggering 42 per cent increase in volume. Ticket agencies also reported a remarkable 2.7 times surge in sales. Indian consumers are evolving rapidly, encouraging brands to revolutionise their customer engagement strategies across all touchpoints, said Kumar. In addition, the report noted that close to the New Year, aviation spending soared to nearly three times the daily average. On December 31 last year, online food orders doubled and dine-ins soared to 60 per cent above the daily average.

Lotto Max-A \$70 million jackpot and an estimated 13 Maxmillions in the next draw

Yesterday's Lotto Max draw saw 1 Maxmillions prize (worth \$1 million each) awarded to a holder of a selection sold in Québec. In the Friday, April 19 draw, the prize pool will amount to \$83 million and include a \$70 million jackpot and an estimated 13 Maxmillions. Several jackpots have been won in Québec in the past year, including three with Lotto Max. We hope this momentum will continue, and next Friday's \$70 million jackpot will be won here," says Isabelle Jean, Executive Vice-President and Chief Operating Officer of Lottery Games at Loto-Québec. Three jackpots of \$50 million or more won locally recently. On December 15, Nancy Gauthier, Jeannette Boisvert and Gilles Larouche, a family from the Laurentides, took home \$50,000,000. Catherine Ennis and Jean Larocque, a couple from Estrie, pocketed the \$55,000,000 jackpot on Halloween night. Over Thanksgiving weekend, Montréal resident Pierre Richer won the \$50,000,000 jackpot. Lotto Max continues to churn out winners in Québec. Lotto Max players in Québec have won over \$3.632 billion since its launch in 2009. In

total, there have been 43 jackpot wins in the province, including 3 of \$70,000,000—the largest jackpots ever won in Québec in the February 25 and October 9, 2020, and June 7, 2022 draws. One \$65,000,000 jackpot, four \$60,000,000 jackpots, five \$55,000,000 jackpots, and nine \$50,000,000 jackpots were also won in Québec. In addition to these jackpot wins, Lotto Max players in Québec have also won a total of 221 Maxmillions prizes, each worth \$1 million, and 140 shares of Maxmillions prizes. Draw results are available online at lotoquebec.com. Loto-Québec has been delivering entertainment to Quebecers for over 50 years, and its operations benefit the people and province of Québec. In 2023, it paid out over \$1.6 billion in prizes to lottery winners. Major prize winners are listed on the Winners page in the Lotteries section of lotoquebec.com. Discover their story. The responsible commercialization of lottery and gaming products is central to Loto-Québec's operations. The corporation has been granted the highest internationally recognized certification in responsible gaming by the World Lottery Association.

LightFury Games raises \$8.5 mn to make high-end titles in India

Gaming startup resources. The size of the Shah and Gaurav Munjal. LightFury Games on gaming market in India is on LightFury was founded by Wednesday said it has secured the rise and it is an excellent Shroff, gaming industry veteran \$8.5 million in its maiden time for us to bring our Anurag Banerjee and Tina fundraising round led by Blume expertise into the industry," Balachandran, former executive Ventures and other key said Karan Shroff, CEO and Co- of Unacademy and Tencent investors. The startup added Founder of LightFury Games. Games. "The ability to piece that it will use the funds to "We intend to utilise the capital together the talent and bring in build AAA titles and get top to hire top-tier talent in the believers from the gaming and talent for their studios in India country to put India on the consumer universe make it one and the UK. AAA games, known global map," he added. Other of our most exciting for their high level of polish and investors in the funding round investments we've made in this quality, are developed by top included MIXI, Gemba Capital, space," said Karthik Reddy, gaming studios with significant and Angels, with participation Co-Founder and Managing financial and technical from individuals such as Kunal Partner at Blume Ventures.

UP now has the most GI-tagged items in the country

Six more products from Uttar Pradesh have been given the Geographical Indication (GI) tag. These include the famous "Tirangi Barfi" of Kashi, a tricoloured sweet that was sold to prove a point by freedom fighters during the Quit India Movement. The GI Registry awarded the certification to the Banaras Tirangi Barfi and the five other Uttar Pradesh products on Tuesday. With these six new additions, Uttar Pradesh retains its position as the state with the most GI-tagged products in India, reaching a total of 75. Tamil Nadu follows behind with 58 GI products. The other products that received the certification in Uttar Pradesh include Banaras Metal Casting Craft, Lakhimpur Kheri Tharu Embroidery, Bareilly Cane and Bamboo Craft, Bareilly Zardozi Craft, and Pilkhuwa Hand Block Print Textile. "Two renowned products from Varanasi, the Tirangi Barfi and Metal Casting Craft, were granted GI certification on Tuesday," said Padma Shri Rajnikant, a GI expert. He is the general secretary of the Human Welfare Association and has played a crucial role in securing GI tags for 148 producers across 14 states and Union Territories, including those in the Northeast, Jammu & Kashmir, and Ladakh. Rajnikant said, "These six GI tags were supported by the National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD) Uttar Pradesh, Lucknow office. This achievement solidifies UP's position as the leading state in GI products." In 2008-09, the state had only one GI product, the "Allahabad Surkha Amroodi."

Exchanges Have Only Nine Months Supply at Current Prices Before Bitcoin Halving

Bybit, one of the world's top three crypto exchanges by volume, has released a new report showing that the current supply dynamics of Bitcoin leave only nine months of supply left on exchanges. This is due to the upcoming Bitcoin halving, which reduces supply by 50%. Post-halving, the Bitcoin supply squeeze is expected to intensify. "Bitcoin reserves in all centralized exchanges have been depleting faster," the report says. "With only 2 million bitcoins left, if we assume a daily inflow of \$500 million to Bitcoin Spot ETFs, the equivalent of around 7,142 bitcoins will leave exchange reserves daily, suggesting that it will only take nine months to consume all of the remaining reserves." Indeed, the halving will make Bitcoin twice as rare as gold, according to the report. "The Stock-to-Flow (S2F) ratio is calculated by dividing the circulating supply of a commodity by its annual production, yielding a gauge of scarcity," the report says. "Bitcoin's S2F ratio is around 56 before the upcoming halving, while gold is 60. After the halving in April 2024, Bitcoin's S2F ratio is projected to double to 112." Given this institutional investors have

been ahead of the curve and positioned for this event in advance, especially since the U.S. approval of Bitcoin Spot ETFs. "Bitcoin is becoming the safest investment choice even for the most sophisticated investors in the crypto field," the report says. "The price correlation between Bitcoin and the rest of cryptocurrency has been consistently high, and investment in Bitcoin has also been regarded as the cryptocurrency with the lowest beta." "Each Bitcoin halving sharpens the narrative of Bitcoin as not just a currency, but a scarce digital asset, akin to digital gold," stated Ben Joe, Co-Founder and CEO of Bybit. "This upcoming halving in 2024 will thrust Bitcoin into an era of unprecedented scarcity, making it twice as rare as gold." Bybit is one of the world's top three crypto exchanges by trading volume with 25 million users. Established in 2018, it offers a professional platform where crypto investors and traders can find an ultra-fast matching engine, 24/7 customer service, and multilingual community support. Bybit is a proud partner of Formula One's reigning Constructors' and Drivers' champions: the Oracle Red Bull Racing team.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 249

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

19 APRIL TO 25 APRIL, 2024

ANANDA MARGA NEW YORK SECTOR

FESTIVAL OF BLISS

NEW YORK 2024

INTERNATIONAL

Music & Cultural

FESTIVAL

SUNDAY 21ST APRIL 2024

TIME: 5 00 - 7 30 PM

DINNER | DANCE | MUSIC | RAFFLE

Honoring of Guests

ONE EVENING THAT RENDERS A LONG-LASTING
MEMORY OF A ONCE IN A LIFETIME EXPERIENCE

You are Cordially Welcome!

Scan for Event
info & tickets

YOUR SIGNIFICANT
SUPPORT IS APPRECIATED FOR
THE DEVELOPMENT OF OUR NEW
MEDITATION CENTER

FREE CHARITY DINNER

Delicious Vegan & vegetarian food,
unique cultural dance performances
& devotional songs and music

Free Yoga & Meditation Class
Ph: 646-363-6656

**Tickets
\$20 only**

PHONE: 720-205-6442
646-363-6656
323-804-1518
570 445-5883

VENUE: COMMUNITY CENTER, AUDITORIUM, 143-09 HOLLY AVE, FLUSHING, NY 11355

Fundraiser for our Wellness & Meditation Center - Ananda Kalpataru
0 Fox Hill Drive, Stafford Springs, Connecticut 06076 USA. www.anandakalpataru.org

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 249

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

19 APRIL TO 25 APRIL, 2024

Sanjha Punjab USA
presents

Dr. Mamta Joshi

Sufi Gazal.

LIVE CONCERT

May 4 Sat at 7pm

Venue : Antuns by Minar

244 West Old Country Road Hicksville, New York 11801

Tickets
\$99

VIP, VVIP

Tables, Snaks
Apoetizer Dinner
Full Bar Drinks
included

**Book your
own Tabel**

**Totally
Faimly
Show**

Show booking your City

Balwinder Singh Bajwa

Ph : 516 852 2222

www.sanjhapunjabusa.us | sanjhapunjabusa@gmail.com

ਮਹਾਨ ਸਖਸੀਅਤ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਸਹਿਬ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਤੇ ਕੋਟਿਨ-ਕੋਟ ਪ੍ਰਣਾਮ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਗਰੀਬਾ ਦੇ ਮਸ਼ੀਹ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਹਰ ਸਾਲ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਨਾਮ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਇੱਕ ਸੌ ਤੇਤੀਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਬੜੀ ਸਾਨੋ-ਸੌਕਤ ਨਾਲ ਉਹਨਾ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਗੁਣਗੁਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਜਾਗੋ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੇਤਨਾਂ ਮਾਰਚ ਕੱਢੀਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਗਿਆਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰਸਤੇ ਉੱਪਰ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਖਾਏ ਰਾਹ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਵਿਚਾਰ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਗੁਣ-ਗੁਣ ਕਰਕੇ ਗੀਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵੱਡੇ-ਛੋਟੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਸਿਖਾਈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਉੱਚ-ਨੀਚ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਵਰਗੀਆ ਭੇੜੀਆ ਛੁਆ-ਛਾਤ ਵਰਗੀਆ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਟਕੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਰਹਿਣ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਅਪਣੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਜਨਮ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ- ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1891 ਈ ਨੂੰ ਬੜੌਦਾ ਰਿਆਸਤ ਛਾਉਣੀ ਮਹੂ (ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਵਿੱਚ ਸੁਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾਸ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਭੀਮਾ ਬਾਈ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਜੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਹਨਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਫੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿਚੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਕੇ ਕਸਬਾ ਸਤਾਰਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ ਇਥੇ ਹੀ ਮੁੱਢਲੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਸਾਹਿਬ ਉਦਾਸ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਨ ਨਾ ਲੱਗਦਾ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਅਨੰਦ ਰਾਓ ਦੁਆਰਾ ਭੀਮ ਰਾਓ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਾਤਾ ਜੀ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਅਫਸਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਪੂਰੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰਮਾ ਬਾਈ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਆਪ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ ਜਸਵੰਤ ਰਾਓ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਭੇਦ-ਭਾਵ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ- ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਸਾਹਿਬ 1907 ਈ. ਵਿੱਚ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਉਹਨਾ ਦਿਨਾ ਵਿਚ ਮਹਾਰਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਬੜਾ ਬੋਲ-ਬਾਲਾ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਸੈਣੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਬੈਠਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਬਾਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾ ਲਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਉੱਥੇ ਆਪਣੇ ਰੋਟੀ ਵਾਲੇ ਡੱਬੇ ਚੁੱਕ ਲੈਣ ਦਿਓ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਭੀਮ ਰਾਓ ਦੇ ਬਾਲ ਮਨ

ਉੱਪਰ ਬੜਾ ਡੂੰਘਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਵਿਚਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਪ੍ਰਤਿ ਵਿਦਰੋਹ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਆਪ ਨੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਪੁਠਲ ਹੋ ਗਈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੂਰਨ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਹੀ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਵਰਗੀਆ ਭੇੜੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆ ਚਾਨਣ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ 'ਪੀਪਲਜ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸੁਸਾਇਟੀ' ਬਣਾਈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਆਪ ਦੁਆਰਾ 'ਮੂਕ ਨਾਇਕ' ਅਤੇ ਬਹਿਸ਼ਕੁਤ ਭਾਰਤ ਨਾਂ ਦੇ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰ

ਅੱਰਤਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਨਾਮ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਸੋਚ

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ 8 ਮਾਰਚ ਦਾ ਦਿਨ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਿਨ ਜਨਤਕ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇਹ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਆਪਣੇ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਚੰਗੇਰੇ ਰੂਪ 'ਚ ਮਨਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਕੰਮ-ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੱਪੜਾ ਕਾਰਮਿਆਂ ਨੇ 1908 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੜਤਾਲ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲਾ ਮੀਲ ਪੱਧਰ 1848 ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੱਡਿਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਗੁਲਾਮਦਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅੱਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅੱਰਤ ਆਗੂਆਂ ਐਲਿਜ਼ਬੈਥ ਕੈਡੀ ਅਤੇ ਲਕੁਵੂਸ਼ੀਆ ਮੱਟ ਨੇ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਰਤਾਂ ਦੇ ਸਿਵਲ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸਿਆਸੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਗਾਂਹ ਇਸ ਦੇ ਬੀਜ 1917 ਦੇ ਰੂਸੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦਰਮਿਆਨ ਚੱਲੀਆਂ ਮਹਿਲਾ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਏ ਦਿਸਦੇ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਰਮਨ ਦੀ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੱਰਤਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਆਗੂ ਕਲਾਰਾ ਜੈਟਕਿਨ ਨੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਉੱਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ 8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ 8 ਮਾਰਚ 1975 ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅੱਰਤਾਂ ਤੇ ਮਰਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ 1945 ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਦਿਨ ਅੱਰਤਾਂ ਲਈ ਲਿੰਗਕ ਸਮਾਨਤਾ, ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਅੱਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਪਰ ਫੋਕਸ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਜੋਕੇ ਉਦਾਗੀਕਰਨ, ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਤੇ ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮਰਦ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਦੋ ਵੇਲੇ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਬਲਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅੱਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ

ਛੁਪਾਏ ਗਏ। ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੋਧ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ- ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਚੰਗੀ ਵਿੱਦਿਆਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਜੀ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਮਹਿਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਅਤੇ ਜਿਸਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਦੋ ਸਾਲ ਗਿਆਰ੍ਹਾ ਮਹੀਨੇ ਅਠ੍ਹਾਰਾਂ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਖਰੜਾ 29 ਨਵੰਬਰ 1949 ਈ. ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ 26 ਜਨਵਰੀ 1950 ਈ. ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਣਰਾਜ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਤੰਤਰਿਕ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖ ਹੈ।

ਪੜ੍ਹੇ ਜੁੜੇ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰੇ- ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਨੇ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰਨੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਕਿਹਾ 'ਜੋ ਜਿਨਾ ਪੀਵੇਗਾ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਾੜੇਗਾ' ਭਾਵ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਉੱਚ-ਨੀਚ ਜਾਤੀ ਵਿਤਕਰਾ ਅਤੇ ਛੁਆ-ਛਾਤ ਵਰਗੀਆਂ ਭੇੜੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੇ ਪੁੱਟ ਕੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਿੱਖਿਆ ਹੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਨੂੰ

ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਧਨ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਵੀ ਵੀ ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਖੋਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਚਾਹੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਬੁਰਾ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਬੁਰਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਹਨ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਚੰਗਾ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦਲਿਤ, ਭਾਈਚਾਰੇ, ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਛੁਆ-ਛਾਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਹਮਦਰਦ ਸਨ ਉਹਨਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਲੱਖ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾ ਦੇ

ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਕਿਰਨ ਬਣਕੇ ਆਏ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਮਸੀਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਕਾਫੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਾਜ-ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੌ ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਰਾਹ ਉੱਪਰ ਚੱਲਣ ਦੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਲਖਣ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਹੱਕ ਦਿਵਾਏ ਜੋ ਕਦੇ ਅਸੀਂ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰ ਆਉਣਾ ਸ਼ਖਤ ਮਨੁੱਖੀ ਸੀ ਲਈ ਮੰਦਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ ਦਿੱਤੇ। ਪਾਣੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਤਲਾਬ ਬਣਾਵਾ ਦਿੱਤੇ, ਇਥੇ ਤੱਕ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਲਈ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅੱਜ ਹਰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਫੋਟੋ ਲਗਦੀ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹਕੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਅਯੋਗ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਲੱਗਣਗੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਮੰਜਿਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਾਂਗੇ ਜੋ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੋਧ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ 6 ਦਸੰਬਰ 1956 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿਣੀ ਰਹਾਂਗੇ। ਜੇ ਭੀਮ ਜੇ ਭਾਰਤ

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰੜਵਾਲ
ਫ਼ੋਨ- 95923-83983

ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੋ

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਫਿਰ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਸਾਰੀ ਖੇਡ ਨੇਚਰ ਆਫ ਜੋਬ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਚ ਕਾਫੀ ਫਰਕ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਤੁਸੀਂ ਜਲਦੀ ਵਿਚ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਹੈ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭਾਲ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕਰੋ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਜੋਬ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਬਦਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜ਼ਮਾਤ ਹੋਵੇਗੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਬਦਲ ਦੀ ਭਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਸਾਫਟ ਸਕਿੱਲਜ਼ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਜਰੀਏ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਈ ਮਲਟੀਨੈਸ਼ਨਲ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨ

ਲਈ ਇਨਹਾਊਸ ਤਮਾਮ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਕੌਰਸ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਡਿਪਲੋਮਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਹੀ ਹਨ **ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੋ:** ਖਾਮੀਆਂ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਸੇ 'ਚ ਘੱਟ ਤੇ ਕਿਸੇ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਬਣ ਜਾਣਗੀਆਂ **ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋ:** ਨਵੀਂ ਜੋਬ ਪ੍ਰਤੀ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ, ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸ ਰੂਪ 'ਚ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋ? ਇਸਦੀ ਪਛਾਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਰਾਹ ਵਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੌਕਰੀ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ 'ਚ ਤੁਸੀਂ ਫੀਲਡ

ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ, ਇਹ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਮਾਰਗ ਚੁਣੋ **ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਹਾਰੋ:** ਤੁਸੀਂ ਪੁਰਾਣੀ ਜੋਬ ਤੋਂ ਅੱਕ ਚੁੱਕੇ ਹੋ ਪਰ ਨਵੀਂ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਹਿੰਮਤ ਹਾਰ ਕੇ ਨਾ ਬੈਠੋ ਸਗੋਂ ਲ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਫਲਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗੀ ਜਦ ਜੋਬ ਮਿਲਣੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਟੀਚਾ ਵੀ ਹਾਸਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ **ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਣੋ:** ਧਿਆਨ ਰਹੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੂਰ ਦੇ ਢੋਲ ਸੁਹਾਵਣੇ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅੰਦਰ ਪਤਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਜੋਬ ਜ਼ੁਆਇਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਲਓ ਅਤੇ ਤਾਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧੋ

ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ: ਆਪਣੀ ਸਕਿੱਲਸ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ, ਤਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਭੇਦ ਖੁੱਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਨਾ ਝੱਲਣੀ ਪਵੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਇਮੇਜ਼ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਬਣ ਜਾਵੇ **ਸਕਿੱਲਸ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ:** ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਸਬਜੈਕਟ ਭਾਵ, ਸਾਈਕੋਲੋਜੀ, ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ, ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਸ਼ੇ ਆਦਿ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜੋਬ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹਰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕੈਂਪਸ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਿਲਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਆਫ਼ਰ ਮਿਲ ਗਈ

ਵਿਜੈ ਗਰਗ ਰਿਟਾਇਰਡ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਲੋਟ

ਹਲਦੀ ਦੀ ਗੱਠੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਪੰਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ

ਅਜੋਕੀ ਮੁੱਦਾ ਵਿਗੂਣੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹਰ ਵਾਰੀ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਸਮਝ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਆਰਥਿਕਤਾ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਅੱਧਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, “ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਥ ਹਲਦੀ ਦੀ ਗੱਠੀ ਆ ਗਈ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਕੇ ਪੰਸਾਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਪੰਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਗਜ਼ਾਰਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ” ਇੱਥੇ ਹੁਣ ਹਲਦੀ ਦੀ ਗੱਠੀ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪੰਸਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਚੋਣਾਂ ਵੋਟਰ ਦੇ ਬੂਹੇ ਤੇ ਦਸਤਕ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਸਤਕ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਿੱਛਲੇ ਵਾਅਦੇ ਭੁੱਲ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਭੇਬਲਬੂਸੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸਾਡੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਦਾ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਮਸਕੀਨ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ “ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਮੂਰਖ ਗਿਆਨੀ, ਚੋਰ ਸਾਧ, ਬੇਈਮਾਨ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ, ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਦਾ ਵੋਟ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਿੱਚ ਬੇਈਮਾਨ ਅਤੇ ਮੂਰਖ ਜਿੱਤਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਗੁਣ ਅਤੇ ਅਉਗਣਾ ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਗੱਲ ਮੂੰਹ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਿਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੋਟ ਸਮੇਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੱਗੀ

ਚੰਦਰੀ ਨਜਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 2025 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵੰਗਾਰ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਰਗ ਦਿਸ਼ਾਗੀਣ ਰਿਹਾ। ਵਾਤਾਵਰਣ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੋ ਖਿਲਵਾੜ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕ ਦੀ ਨੀਅਤ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਹੁਣ ਵੀ ਗਰੰਟੀਆਂ, ਵਾਅਦੇ ਅਤੇ ਲਾਲਚ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਲੋਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਊ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਹੌਂਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਆਸ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੁਰ ਪੈਣ ਦੀ ਆਸ ਵੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਇੱਕ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਦੀ ਇੱਕ ਮਾਣ ਮੱਤੀ ਮੁਟਿਆਰ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਾਊ ਸਮਝ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਇਸ ਮੁਟਿਆਰ ਨੇ ਸੌ ਹੱਥ ਰੱਸਾ ਸਿਰੇ ਤੇ ਗੰਢ ਮਾਰਕੇ ਇਉਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ “ਪਹਿਲੇ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ਾਰ ਕਾ ਮਿਆਰ ਸੰਭਾਲੋ ਫਿਰ ਪੁੱਛਣਾ ਹਮੇਸੇ ਹਮਾਰੀ ਕੀਮਤ ਕਿਆ ਹੈ”। ਇਸ ਮੁਟਿਆਰ ਨੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਖੈਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਕੇ “ਉੱਠੇ

ਪੁੱਤਰ ਗਿਆ ਦਲਿੱਦ ਦਾ ਨਵਾਂ ਵਰਕਾ ਖੋਲਿਆ ਹੈ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਧੀਏ। ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭੱਖ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣਾ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੈਰਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਰਗ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੈਰਾਤਾਂ ਵੰਡਦੇ ਹਨ ਫਰਜ਼ ਤਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਾਜਭਾਗ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚੋਂ ਖੈਰਾਤਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਾਲਚ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਅਹਿਸਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕ ਸਵੇਰੇ ਚਾਹ ਪੀਣ ਤੋਂ ਰਾਤੀ ਸੋਣ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਕਸ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਾਮਯਾਬੀ ਭਾਲਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਕੇ ਇਹ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਸਮਝ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅਹਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇ ਹਟਾ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਝੜ੍ਹੀ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੁੱਭ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖੈਰਾਤ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਈਆ, ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਈਆ, ਸਲੱਡਰ, ਸਕੂਟਰੀਆਂ, ਆਈਲੈਟ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਦਾ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਜ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਹਾਈ ਲੋਕਾਂ ਲਈ

ਅੱਜ ਕੱਲ ਅਤੇ ਪਰਸੇ ਮਾਰੂ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਈਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਾਲੇ ਅਜੇ ਬਾਹਰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਲਿਓ ਲੋਕੋਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਖ ਕੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁੱਖੀ ਨਾ ਬਣਾਓ ਬਾਹਰ ਪੱਕਣ ਦੇ ਕੋਝੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਦੇ ਰਿਹੋ। ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਜੀ ਦਾ ਕਥਨ “ਏਥੋਂ ਕੁੱਲ ਪਰਿੰਦੇ ਹੀ ਉਡ ਗਏ, ਏਥੋਂ ਮੈਘ ਆਉਂਦੇ ਵੀ ਮੁੜ ਗਏ, ਏਥੋਂ ਕਰਨ ਅੱਜਕਲ ਬਿਰਖ ਵੀ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣ ਦੇ ਮਸ਼ਵਰੇ “ ਵਲ ਕਿਸੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਇਹ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਨੀਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਠੀਕ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਫਿਰ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਲਾਲਚਾਂ ਦਾ ਕੀੜਾ ਫਸਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਲੰਬਤ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਸਮਝ ਕੇ ਮੁੜ ਲੀਹ ਤੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਾ ਕੇ ਖੈਰਾਤਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਨ ਸਮਝ ਕੇ। ਰਾਜਭਾਗ ਵਿੱਚ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਵੇਲਾ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਲੋਅ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਹਨੇਰਾ ਅਤੇ ਅਹਿਸਾਨ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਚਿੰਗਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਜੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਹਿਸਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਰਾਜਨੀਤਕਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪੰਸਾਰੀ ਬਣਨ ਲਈ ਹਲਦੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਰਨਾ ਬਲਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਮੁੱਦਿਆ ਦੇ ਵੰਨਗ ਰੱਖਣੇ ਪੈਣਗੇ। **ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ**
9878111445

ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ

ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਬਟਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਲੱਗਭਗ 40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 60 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਗਰ ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ) ਅਤੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਸਾਏ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਨਵਾਂ ਨਗਰ ਵਸਾਉਣਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਸੰਨ 1587 ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਵਸਾਉਣਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਕਾਰਨ ਨਗਰ ਵਸਾਉਣ ਵੱਲ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੀੜ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵੀ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਇਆ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਚੰਦੂ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਾਲ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਰੁਹੇਲੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਘੋਰੜ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਿਆ।

(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ) ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜਦ ਏਧਰ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸਾਇਆ। ਇਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਸਰਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦ ਬਣਵਾਈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪਠਾਣ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣ ਗਏ। ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਭਾਈ ਇਸਮਾਈਲ, ਭਾਈ ਉਮੀਉ, ਭਾਈ ਬੁਲਾ, ਭਾਈ ਜੇਠਾ, ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਅਤੇ ਭਾਈ ਕਲਿਆਣੋਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਬਟਾਲੇ ਦੇ ਰਾਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁੱਜੇ।

ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਤੋਂ ਵਸਾਇਆ ਜਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਪੁਰ ਰੱਖਿਆ।

ਪਹਿਲਾ ਜੰਗ ਰਹੇਲੇ (ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ) ਦਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ ਨਾਮ ਦਾ ਨਗਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਚੰਦੂ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰੁਹੇਲੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਹੈ। ਚੰਦੂ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਘੋਰੜ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਚੌਧਰੀ ਬਣਿਆ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ ਉਪਰੰਤ ਇਥੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਥੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਕੈਂਪ ਲਗਵਾਏ ਇਸ ਥਾਂ ਦੀ

ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਗਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀਵਾਰ ਬਣਾਉਣੀ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਰਦਾ ਪੁਜਦਾ ਚੌਧਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਪਿੰਡ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਵਾਰ ਨਾਲ ਵਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਘੋਰੜ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਥੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਣਗੇ ਤੇ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਖਤਰੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਥੇ ਚਲੇ ਜਾਣ, ਪਰ ਜਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਧੀ ਦਖਲ ਅੰਜਾਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਝੱਗੜਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੇ ਝੱਗੜੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰਤਨ ਚੰਦ, ਪਿਉ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਰੁਹੇਲੇ ਦਾ ਕਰਮ ਚੰਦ ਮਿਲ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਚੰਦੂ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਹਿ ਤੇ ਅਕਹਿ ਕਸ਼ਟ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੱਕ ਵਿੱਚ ਨਕੇਲ ਪਾ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੇਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰ ਦਿੱਤੇ ਭੜਭੁੱਜੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਕੜਛਾ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਰਮ ਚੰਦ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਦਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਪਾਸੋਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੋ ਚੋਵੇਂ, ਕਰਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਰਤਨ ਚੰਦ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਫੌਜਦਾਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਖਾਨ ਕੌਲਜਾ ਫਰਿਆਦੀ ਹੋਏ। ਉਹ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੁਆਬੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਵੱਸਣ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਖਤਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਫੌਜੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਈ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਲਿਆ।

ਰੁਹੇਲੇ ਪਿੰਡ ਕੋਲ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਜੋ ਕਿ 28 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 3 ਅਕਤੂਬਰ 1621 ਤੱਕ ਚੱਲੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਂਦੇ ਖਾਨ, ਜਾਨੀ ਸ਼ਾਹ, ਜਮਾਲ ਖਾਨ, ਜਹਾਂਗੀਰ ਸ਼ਾਹ ਆਦਿ। ਭਾਈ ਪਰਾਗਾ, ਤੱਦ ਮਥੁਰਾ ਅਤੇ ਭੱਟ ਕੀਰਤ (ਦੋਵੇਂ ਭੱਟ ਤਿੱਖਾ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ), ਜੱਟ, ਕਾਲਿਆਨਾ, ਜਸਨਾ ਅਤੇ ਨਾਨੂ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਜ਼ੋਹਰ ਵਿਖਾਏ। ਭਾਈ ਨਾਨੂ ਨੇ ਰਤਨ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਰਮ ਚੰਦ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਬੁਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਭੱਟ ਮਥੁਰਾ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਤਕੜੇ ਫੌਜੀ ਜਰਨੈਲ ਬੈਰਮਖਾਨ ਦਾ ਸਿਰ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ। ਭੱਟ ਮਥੁਰਾ ਅਤੇ ਕੀਰਤ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਿੱਖ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਖਾਨ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਚੇ ਹੋਏ ਵੈਰੀ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਦੌੜ ਗਏ। ਭੱਟ ਮਥੁਰਾ ਅਤੇ ਕੀਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਭੱਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਭੱਟ ਕੇਵਲ ਬਾਣੀ ਰਚਨ ਵਾਲੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਬਹਾਦਰੀ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਜੰਗ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਮੁਗਲ ਸੈਨਾ ਨੇ ਅਜਿੱਤ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਚਕਨਾਚੂਰ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਈ ਜੰਗਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੇਲੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। 'ਆਕਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਉੱਕਾਰ ਨਗਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਸੰ. -9815625409

ਸਿਰਜਨਾ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਥੇ 'ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ' ਕਲਗੀ ਸਜਾ ਕੇ ਵਿਰਾਜਣਾ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਨਗਾਰਾ ਵਜਾਉਣਾ, ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਅਤੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਦੋ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝਲਾਉਣੇ ਅਤੇ ਉਥੇ ਉਘੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਮਿਲਣ ਆਉਣਾ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ

ਕਰਨਾ, ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਗਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ, ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਹੋਣੇ, ਫੌਜਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਮੀਰੀ ਤੇ ਪੀਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੁਮੇਲ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੇਲੇ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਠੱਸੇ ਸਾਰੇ ਯੁੱਧ ਜਿੱਤ ਲਏ, ਇਹ ਮੀਰੀ ਤੇ ਪੀਰੀ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਦਮ ਸਦਕਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕਈ ਨਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਪੁਰ, ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ, ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਡਰੋਲੀ, ਭਾਈ ਰੂਪਾ, ਕਾਂਗੜ, ਮਹਿਰਾਜ ਆਦਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਬਣੇ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਨਗਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕਮਤਾ, ਬਨਾਰਸ, ਅਯੁੱਧਿਆ, ਦੇਉ ਨਗਰ, ਸਮਰਾਮ, ਪਟਨਾ, ਆਲਮਗੰਜ, ਜਗਨਨਾਥਪੁਰੀ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਏ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵੀ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਲੇ ਇਸ ਨਗਰ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਹਵਾ ਚੱਲਣ ਨਾਲ ਗਲੀਆਂ ਅਪਣੇ ਆਪ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ।

ਲੋੜਵੰਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਨੇਕਾਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਵਸਾਇਆ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਚੇਤ ਮੰਗੀਏ, ਲੁਹਾਰ, ਕੰਘੀ ਘਾੜੇ, ਜੁਲਾਹੇ, ਮੋਚੀ, ਚੀਉਰ, ਸੱਕੇ (ਮੁਸਲਮਾਨ) ਬਾਹਮਣ ਆਦਿ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗਿਆਰਾਂ ਮਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਏ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਨੂੰ ਜੋ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਮਿਲੀ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨਗਰ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਹਿਅਦਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਵੱਲ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਵਸਿਆ ਇਹ ਨਗਰ ਅੱਜ ਵੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਪਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਸੀਹ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ।

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

ਖਰਾ ਸੱਚ

Vol 4, Issue 249

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

19 APRIL TO 25 APRIL, 2024

A Sumit Arya & Maryam Khan Production

Dulhan Magazine, Destination Shaadi, Hilton Penn's Landing, Teaneck Marriott, Muznab Clicks & Z4 Events Present

DULHAN EXPO

SOUTH ASIAN Bridal Shows

SPRING 2024

Plan Your Wedding or Any Event in One Day

- 60+ EVENT PLANNING BOOTHS PER EXPO
- 15-20 JEWELRY & FASHION SHOPPING BOOTHS
- 3 DESIGNER FASHION SHOWS PER EXPO
- 5 LIVE MUSIC & DANCE SHOWCASES
- \$10,000 RAFFLES + \$50,000+ COUPONS
- FREE FOOD TASTING [CATERING SAMPLING]

NJ/NY/CT TRISTATE EXPO

IN NEW JERSEY

SUN DAY 12-6 PM **Apr. 28** 2024

@ TEANECK MARRIOTT

100 Frank W Burr Blvd, Teaneck NJ 07666

PHOTO COURTESY
RAJANI GUPTA
DESIGNER
Rabhishek Sharma
HILTON

For FREE Entry Passes, Directions, Additional Information, and LATEST UPDATES, Please Visit our Website Frequently:

DULHANEXPO.COM 732.754.1894

For Booths/Stalls at DulhanExpos and Other Marketing Ideas, Please Call/Text Sumit Arya:

DulhanExpo provides it's Vendors a Promotional Platform & the Brides/Visitors a 1-Stop Shopping Convenience. Dulhan Inc. is not responsible for any Claims made by the Vendors & Delivery of Raffles and/or Deals offered by them. Please spend time Evaluating their Talent, Quality and Professionalism and Check all the References before Hiring them. We will be taking all Precautions related to Communicable Diseases and Following the Guidelines by the CDC, WHO and the Government. Vendors and Attendees are to adhere to their applicable large gathering guidelines. DulhanExpo, it's Vendors & the Venues are not to be held responsible for a Rare Possibility of any type of Infection or health issues. Due to some restrictions some of the amenities may not be deliverable as announced.

FREE ADMISSION
FREE PARKING, FREE FOOD-CAKE-COFFEE TASTING
FREE PHOTOS, T-SHIRTS, GOODIE BAGS & RAFFLES